

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

Bakalářské / prezenční studium

2009 – 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jakub Ivan

Stanovy v s.r.o. a jejich funkce

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jakub Drábek

COMENIUS UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Full – Time Studies

2009 – 2012

BACHELOR THESIS

Jakub Ivan

Statutes in limited company and their functions

Praha 2012

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Mgr. Jakub Drábek

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 29.3.2012

Jméno autora: Jakub Ivan

Vlastnoruční podpis

Poděkování

Chtěl bych poděkovat Mgr. Jakobovi Drábkovi za odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování této práce.

Anotace:

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou stanov, které podrobněji upravují vnitřní organizaci řízení a fungování společnosti s ručením omezeným. Obsah práce je především zaměřen na analýzu, právní postavení stanov ve společnosti a jejich aplikace v praxi. Funkčnost jednotlivých ustanovení posuzuje rozsah dopadu na platnost stanov jako takových v návaznosti na společenskou smlouvu.

Klíčové pojmy:

Dozorčí rada, fakultativní náležitosti, firma, funkce, jednatelé, obchodní zákoník, obligatorní náležitosti, odpovědnost, společnost s ručením omezeným, společenská smlouva, společníci, společnost, stanovy, valná hromada, základní kapitál

Abstract:

This bachelor's thesis engages statute issues, which improves a control and running of a limited company. Content of the thesis is focused on the analysis, law analysis of statutes in the company and their practical application. Functionality of each regulation judges range of impact in case of the statutes validity further the social contract.

Key terms:

Board of supervisors, optional requirements, firm, function, executive director, commercial code, obligatory requirements, responsibility, limited company. social contract, partners, company, general meeting of shareholders, basic capital

OBSAH:

1. ÚVOD	9
1.1 Cíl práce	10
2. ZÁKLADNÍ POJMY.....	11
3. SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM	12
3.1 Všeobecné informace	12
3.1.1 Historie.....	12
3.1.2 s.r.o. dnes.....	13
3.2 Důležité pojmy v s.r.o.	14
3.2.1 Základní kapitál s.r.o.	14
3.2.2 Správce vkladu s.r.o.	14
3.2.3 Jednatelé.....	15
3.2.4 Společníci	15
3.3 Založení s.r.o.	17
3.4 Odpovědnost za škodu.....	19
4. SPOLEČENSKÁ SMLOUVA	21
4.1 Náležitosti společenské smlouvy	21
4.1.1 Obligatorní náležitosti.....	21
4.1.2 Fakultativní náležitosti	23
4.2 Změna společenské smlouvy	25
5. AKCIOVÁ SPOLEČNOST	27
5.1 Všeobecné informace	27
5.1.1 Historie.....	27
5.2 Důležité pojmy v a.s.	28
5.2.1 Základní kapitál a.s.....	28
5.2.2 Akcie.....	28
5.2.3 Valná hromada.....	28
5.2.4 Představenstvo	29
5.2.5 Dozorčí rada.....	29
5.3 Založení a.s.....	30
5.4 Odpovědnost za škodu.....	30

6. STANOVY	31
6.1 Všeobecné informace	31
6.2 Stanovy s.r.o.....	31
6.3 Stanovy a.s.	35
6.3.1 Obligatorní náležitosti stanov a.s.....	35
6.3.2 Fakultativní náležitosti stanov a.s.....	38
6.4 Stanovy - srovnání.....	39
7. FUNKCE STANOV S.R.O.	44
8. JUDIKÁTY	46
8.1 Judikát I.	47
8.2 Judikát II.	48
9. ZÁVĚR	50
10. SEZNAM POUŽITÉ ČESKÉ LITERATURY A PRAMENŮ	53
11. SEZNAM PŘÍLOH	55

1. ÚVOD

Toto téma bylo zvoleno, jelikož autora velmi zajímá způsob vedení a fungování majetkových společností. A to zejména společností s ručením omezeným, vyskytujících se na území České republiky a Evropské unie, jejíž je Česká republika členem od 1. května 2004.

Ačkoliv by stanovy ve společnosti s ručením omezeným mohli být pro uspořádání vnitřních a organizačních vztahů důležité a prospěšné, literatura k této problematice je velmi špatně dostupná, ať již v tiskové či multimediální podobě. Tímto tématem se dosud nikdo podrobně nezabýval. A tyto důvody vedou k úvaze, zda by nebylo záhodno si dané téma zvolit, proniknout do něj a snažit se obohatit jak sebe, tak rovněž ostatní občany, jakož i ty, kteří se ve stanovách s.r.o. pohybují jako ryby ve vodě (tedy právníci, poradci, ekonomičtí konsultanti) nebo naopak „neplavci“ tedy začínající podnikatelé, kteří stojí před rozhodnutím, zda vtělit stanovy do jejich budoucí firmy, či je opomenout a obejít se bez nich. Pokusit se jim nastínit, co je pro jejich konkrétní podnikání nejlepší a hlavně co by jim usnadnilo chod a fungování jako takové.

Stanoviska popsaná v bodech společenské smlouvy se mohou dle potřeby rozvést a podrobněji upravit ve stanovách, což vede zcela nepochybně k odstranění neprůhlednosti a zmatečnosti společenské smlouvy. Při organizačních změnách podniku ve společnosti s ručením omezeným je autor pro to, aby se měnili stanovy dle aktuálních zkušeností, potřeb a nových poznatků. Společenská smlouva by měla být měněna jen v nejakutnějších případech a dále nepochybně zákonem stanovených.

1.1 Cíl práce

Cílem práce je zanalyzovat právní situaci v problematice použití stanov ve společnosti s ručením omezeným jako doplňujícího nástroje řízení společnosti s ručením omezeným a jejich statutárních orgánů a na základě judikátů vydaných v této oblasti upozornit a prokázat důležitost správné formulace stanov pro život společnosti s ručením omezeným. Dále pak pokusit se vyzkoumat návaznost a propojenost mezi společenskou smlouvou a stanovami. Posoudit případy rozporů mezi nimi a dospět ke konkrétnímu stanovisku, v jakých případech se uplatní ustanovení společenské smlouvy nebo naopak stanov. Stanovit, v kterých konkrétních případech v návaznosti na okolnosti a situace jsou stanovy pro společnost, respektive lidem jí vlastníci a ovládající, výhodné či nikoli. Na tuto problematiku lze nahlížet ve dvou rovinách, a to ze strany vlastníků a statutárních orgánů na straně jedné a dále pak ze strany věřitelů a klientů společnosti na straně druhé. Také provedení drobné analýzy v rámci možností studenta, a to především s ohledem na fakt, že dané téma má velmi omezenou dostupnost dokumentace a literatury. Rovněž by bylo záhodné zkoumat provázanost a závislost na společenskou smlouvu, bez zmínění vzniku stanov ve společenské smlouvě by totiž stanovy vzniknout nemohli. Rovněž i posoudit důležitost nepostradatelnosti stanov či naopak jejich absenci ve společnosti.

V dostupné literatuře je pouze velmi okrajově zmíněno, jaká norma stanovy upravuje. Ovšem jejich aplikace na konkrétní problém či prevenci určitého negativního jevu ve firmách s ručením omezeným, tedy s.r.o., ve zkratce nikoli. Toto je autorem považováno za mezeru, která stojí za úvahu a podrobnější rozpracování.

2. ZÁKLADNÍ POJMY

Společenská smlouva

Společenská smlouva je právním úkonem a to dvoustranným či vícestranným, navíc je třeba ji vždy považovat za úplatný právní úkon. Musí mít formu notářského zápisu, a to zápisu podle §62 a násl. NotŘ., tj zápisu o právním úkonu.¹

Před notářem je možné jednat osobně, což je jednodušší a rychlejší nežli jednání zastoupení zmocněncem. Plná moc musí mít patřičné náležitosti a podpisy je nutné ověřit úřední formou.

Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je obchodní společností a právnickou osobou. Je považována za tzv. uzavřenou korporaci. Členství společníků je vázáno, není tedy volně převoditelné. Její právní subjektivita je oddělená od právní subjektivity jejích společníků. Je tradičně označována za obchodní společnost kapitálového typu. Jako kapitálová společnost je s.r.o. charakterizována pravidelně několika znaky – povinnost společnosti vytvořit základní kapitál, povinnosti společníků ke vkladům a existence obchodního podílu společníka.²

Stanovy

Stanovy mohou upravovat vnitřní organizaci společnosti a některé body společenské smlouvy (§110 odst. 2 obchZ). Mají formu fakultativního dokumentu. Pokud společenská smlouva o stanovách mlčí, jejich vydání není přípustné.³

¹ (Barotšíková & Štenglová, 2003, str. 105)

² (Dvořák, 2002, stránky 8 -13)

³ (Dvořák, 2002, str. 81)

3. SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM

3.1 Všeobecné informace

Společnost s ručením omezeným se zařazuje mezi kapitálové společnosti. Není však ryzí kapitálovou společností, v její právní úpravě se objevují některé prvky společností osobních (částečné osobní ručení společníků, právo společníků přijímat rozhodnutí i mimo valnou hromadu atd.). Obchodní firma musí obsahovat označení „společnost s ručením omezeným“ nebo zkratku „spol. s.r.o.“ anebo zkratku „s.r.o.“⁴

3.1.1 Historie

Společnost s ručením omezeným je útvar z globálního hlediska zcela nový. Proti společnosti akciové ani z části nevychází z historických pramenů klasického římského práva. Právě naopak, byla vytvořena spíše uměle než vývojem a historickými cykly, a to rozhodnutím tvůrců zákona.

Právní, ale především obchodní praxe sjednoceného Německa konce 19. století poptávala po vytvoření takové formy obchodní společnosti, která by zásadně omezovala rozsah ručení společníků tak, jak je prezentuje právní úprava veřejných obchodních společností, avšak zároveň, aby její vnitřní uspořádání bylo podstatně jednodušší, než je tomu u akciových společností.

Jak je uvedeno v Dvořák (2002) společnost s ručením omezeným vznikla jako mladší bratr akciové společnosti, nebo též jako „přepřacovaná komanditní společnost bez komplementářů“. Volání po vytvoření nové právní úpravy dlouho nikdo nevyslyšel. A to až potom, co se za myšlenku postavily tehdejší vlivné finanční a politické kruhy Vilemovského Německa a věc podpořil tehdejší říšský kancléř Otto von Bismarck, byly zahájeny roku 1889 a o tři roky později byl zákon o společnosti s ručením omezeným přijat a schválený Říšským sněmem.⁵

⁴ (Srpová & kolektiv, 2010, stránky 74,75)

⁵ (Dvořák, 2002, stránky 2-5)

3.1.2 s.r.o. dnes

Společnost s ručením omezeným je nejrozšířenější forma podnikatelského subjektu. A to zcela určitě, co do počtu vznikajících subjektů na území České republiky. Pokud pomíneme podnikání skrze svou vlastní fyzickou osobu - takzvanou živnost a je-li toto srovnání vůbec možné.

Právní úprava společnosti s ručením omezeným vychází především z obchodního zákoníku. Obchodní zákoník definuje společný základ pro všechny obchodní společnosti v § 56 a následujících. Konkrétní úprava společnosti s ručením omezeným je vymezena v § 105 a následujících.⁶

Živnostník je osobou fyzickou a ne právnickou, jak je tomu u společnosti s ručením omezeným. Pokoušíme se pouze o vylíčení skutkové podstaty podnikání, jako formy určitého a neurčitého fyzického vytváření služeb či výrobků a jiných hodnot tomu příbuzných. Tedy ve vztahu k podnikání spíše z pohledu faktického. Navíc společnost s.r.o., stejně jako živnostník - fyzická osoba, ručí za své závazky celým svým majetkem, ovšem společníci ručí jen do výše základního jmění společnosti.

Pro ochranu společníků, tedy majitelů společnosti, bylo potřeba vytvořit určitý stupeň ochrany v podnikání, čímž je ručení za závazky jen do určité výše, a to do výše vkladů jednotlivých společníků. Existují odvětví v podnikatelském sektoru, ve kterých by bez určitého stupně ochrany jednotlivých společníků nebylo možné na území České republiky vyvíjet podnikatelskou činnost. Podnikání nese přirozené riziko, které je nutné mít na zřeteli a neustále s ním počítat.

⁶ (business center)

3.2 Důležité pojmy v s.r.o.

3.2.1 Základní kapitál s.r.o.

Definici základního kapitálu určuje obchodní zákoník jako „peněžní vyjádření souhrnu peněžitých i nepeněžitých vkladů všech společníků do základního kapitálu společnosti. Výše základního kapitálu společnosti s ručením omezeným se zapisuje do obchodního rejstříku“.⁷

Základní kapitál musí být vyjádřen v jednotkách české měny a je momentálně zákonnou normou stanoven na částku v minimální výši 200.000,- Kč (dvě stě tisíc korun českých). Nejméně tuto výši základního kapitálu musí mít společnost s ručením omezeným při svém vzniku a po celou dobu jejího trvání nesmí klesnout pod tuto minimální hranici (§108 odst. 1 obchZ). Právě tato částka slouží jako určitá forma ručení (původně zákonodárcem myšleno). Ovšem je zde jedno ale, a to sice toto: základní kapitál neboli základní jmění společnosti s ručením omezeným je do jisté míry spíše formální. Není totiž předpis, který by donutil firmu, aby tento vklad tzv. „ležel na účtu“ u bankovního ústavu. Částka má totiž na samém počátku zakládání firmy formu pouze dočasného vkladu. Po založení společnosti s ručením omezeným je možné částku, sloužící jako vklad základního jmění, převést účetně do pokladny a volně s ní naložit.

3.2.2 Správce vkladu s.r.o.

Správce vkladu je v převážné většině fyzická osoba pověřená, zakladateli ve společenské smlouvě nebo zakladatelské listině, ke správě vkladů, které musí vložit na účet u peněžního ústavu a získá potvrzení o vložení. Toto potvrzení slouží jako potvrzení pro zápis společnosti do obchodního rejstříku.

Správce vkladů může být pověřen některý ze zakladatelů, nebo pokud jde o peněžité vklady, pověřená banka. Správce vkladu je povinen vydat písemné prohlášení o splacení vkladu nebo jeho části jednotlivými společníky, které je přílohou k návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku. Jestliže

⁷ (Barotšíková & Štenglová, 2003, str. 31)

správce vkladu uvede v prohlášení vyšší částku, než která je splacena, ručí věřitelům společnosti za jejich závazky až do výše tohoto rozdílu, a to po dobu 5 let od zápisu společnosti do obchodního rejstříku.⁸

3.2.3 Jednatelé

Společnosti s ručením omezeným povinně ustavuje jednoho nebo několik jednatelů. Údaje o jednatelech se zapisují do obchodního rejstříku. Na jednatele se ze zákona vztahuje zákaz konkurence podle ustanovení §136 obchZ.⁹

Jednání jednatelů za společnost lze omezit společenskou smlouvou, případně stanovami. Jednatel či jednatele jakožto statutární orgán společnosti můžeme bezpochyby nazvat výkonným orgánem společnosti. Jednatel je zodpovědný za své kroky vůči třetím osobám nejen v rovině obchodního, ale i v rovině trestního zákoníku. Rovněž se zodpovídá společníkům společnosti, tedy majitelům. Tito majitelé na jednatele dohlíží a tento dohled je možné zpřísnit a zpřesnit zvolením dozorčí rady ve společnosti. Způsob jednání a omezení v jednání musí být zapsáno v obchodníku rejstříku a tato informace musí být rovněž veřejně dostupná.

3.2.4 Společníci

Společníky společnosti s ručením omezeným mohou být jak osoby fyzické, tak osoby právnické.

Jak píše Barotšíková & Štenglová¹⁰ (Společnost s ručením omezeným, 2003): Jako jediná obchodní společnost v režimu českého právního řádu může být společnost s ručením omezeným založena jen jednou fyzickou nebo jen jednou právnickou osobou. Přestože se za právnickou osobu podle ustanovení § 21 občZ, §1 odst. 2 obchZ a rovněž podle §6 zákona č. 219/2000 sb. považuje i stát, ustanovení §28 odst. 1 zákona č.219/2000 sb. brání tomu, aby byl zakladatelem společnosti s ručením omezeným. (Z ustanovení §12 odst. 2 a §28 odst. 3 uvedeného zákona však vyplývá, že se Česká republika může stát

⁸ (BusinessInfo.cz, 2012)

⁹ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

¹⁰ (Barotšíková & Štenglová, 2003, stránky 102 - 103)

společníkem společnosti s ručením omezeným derivativně, např. darováním či děděním.)

Společníkem společnosti s ručením omezeným je možno se stát:

- Založením, jako účastník společenské smlouvy
- Převzetím vkladu na zvýšení základního kapitálu
- Převodem obchodního podílu podle §115 obchZ: zvláštním způsobem převodu je přijetí obchodního podílu na úhradu dluhu podle § 117a ods. 7 obchZ.
- Děděním obchodního podílu
- V důsledku fúze, převodu jmění na společníka či rozdělení
- Příklepem ve veřejné dražbě
- Koupí podniku (nebo jeho části) jehož součástí je obchodní podíl

Společnost s ručením omezeným je jedinou obchodní společností, pro kterou zákon stanoví též nejvyšší přípustný počet společníků, a to že pro společnost s ručením omezeným předpisuje zákon v některých případech souhlasné rozhodnutí všech společníků (§141 obchZ), jehož dosažení by při příliš vysokém počtu společníků bylo velmi obtížné. Překročení stanoveného počtu společníků je jedním z důvodů, pro který může soud společnost zrušit (§68 odst.6 písm.c) obchZ.

Po novele obchodní zákoník určoval, že společnost s jediným společníkem nemůže být jediným zakladatelem nebo jediným společníkem jiné společnosti. Toto ustanovení vyvolávalo značné výkladové problémy, neboť z jeho formulace jednoznačně nevyplývalo, zda jediným zakladatelem či společníkem nesmí být jakákoli společnost s jediným společníkem, tedy nejen společnost s ručením omezeným, ale i akciová společnost, či pouze společnost s ručením omezeným s jediným společníkem může být jediným zakladatelem akciové společnosti. Proto technická novela ustanovení §105odst. 2 obchZ

zpřesnila, když určila, že pouze společnost s ručením omezeným s jediným společníkem nemůže být jediným zakladatelem jiné společnosti s ručením omezeným – akciové společnosti se tedy toto ustanovení netýká.

Důvodem pro začlenění této úpravy do novely bylo, že založení společnosti s ručením omezeným takovým zakladatelem může vést k řetězovému zakládání společností o jediném zakladateli a tím i k vytváření velice nepřehledných společenstevních seskupení ke škodě věřitelů těchto společností.

Ustanovení §105 odst.2 obchZ rovněž zakazuje, aby byla jedna fyzická osoba jediným společníkem více než tří společností s ručením omezeným. Účel tohoto ustanovení je obdobný jako v předchozím případě. Zakládání celé skupiny společností s jediným zakladatelem- fyzickou osobou může směřovat k omezení osobní odpovědnosti tohoto zakladatele a ke zmenšení přehlednosti vztahů s věřiteli.¹¹

3.3 Založení s.r.o.

K založení a zapsání společnosti do obchodního rejstříku jsou potřeba následující fakultativní náležitosti, jakou jsou: sídlo společnosti, zvolení jednatelů společnosti (statutárních orgánů), název společnosti, úřední ověření podpisů jednatelů, výpisy z rejstříku trestů jednatelů, soupis společenské smlouvy a stanov pokud je o nich zmínka právě ve společenské smlouvě, případně zakladatelské listiny pokud je jeden společník. V momentě, kdy jsou k dispozici pohromadě veškeré potřebné dokumenty již zmíněné výše, k založení společnosti se podá návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku formou notářského zápisu.

Podle platné úpravy je jednání jakékoli osoby jednající jménem společnosti před jejím vznikem vždy – má-li právní úkon takto učiněný náležitosti platného úkonu – platným jednáním bez ohledu na to, zda jednající osoba vystupuje jménem společnosti právem či nikoli. Účastníkem právního

¹¹ (Barotšíková & Štenglová, 2003)

úkonu z takového jednání je přitom vždy jednající osoba, nikoli společnost. Jedná-li takto jménem společnosti dvě či více osob společně, jsou z takového jednání zavázány společně a nerozdílně. Jestliže závazky z takového jednání vzniklé nepřejdou zákonem stanoveným způsobem na společnost, zůstane z něj zavázána osoba (osoby), která před vznikem společnosti jejím jménem jednala. Osobami jednajícími jménem společnosti před jejím vznikem budou nepochybně i nadále převážně její zakladatelé.¹²

Adresovat návrh je nutné místně a věcně příslušnému soudu. Před tímto je ovšem nejlepší a hlavně nejbezpečnější, když přípravu administrativních a právních podkladů k účelu založení vyhotoví odborník - tedy advokátní kancelář a její advokáti či osoby k tomuto zmocněné. Notář nemá totiž žádnou povinnost informovat o možnostech, které nejsou zákonem stanovené. Toto může mít ovšem fatální následky. Například pokud záměry s vedením, směřováním a fungováním společnosti, nejsou vtěleny do společenské smlouvy a případně stanov, pokud jsou zřízeny, může to způsobit velké problémy a překážky v průběhu fungování společnosti a dokonce vést k rozpadu. V celku je podceňován fakt, že odborník může negativním jevům zamezit, a to již v samém zárodku, svou odborností a profesionalitou, popřípadě zkušenostmi.

V naší české kotlině je proti západní Evropě, velmi rozšířen nešvar, a to sice, že si lidé dosud nezvykli platit za právní a ekonomické poradenství či zastoupení, čímž se jim tato investice může mnohonásobně vrátit v zamezení potenciálních ztrát v budoucnu vzniklých.

Dalším následným krokem je podání návrhů na obchodní soud v působnosti krajských soudů za účelem zapsání společnosti do obchodního rejstříku. Právní úprava obchodního rejstříku je obsažena v §27-34 Obch.Z a v § 200a – 200d OSŘ.¹³ Pokud nebyl ze strany soudu návrh odmítnut pro vady, případně nedošlo k vyzvání za účelem odstranění vad, vyšší soudní úředníci, kteří mají zpravidla registraci nových společností ve své náplni práce, zapíší společnost s ručením omezeným do obchodního rejstříku. Po zdárném

¹² (Barotšíková & Štenglová, 2003, stránky 112 - 113)

¹³ (Barotšíková & Štenglová, 2003, str. 114)

ukončení úvodní administrativy kolem obligatorních náležitostí před vznikem společnosti je možné začít plnit podnikatelské plány, na jejíž účely byla firma založena.

V průběhu podnikání na území České republiky je potřeba nejen firmu směřovat směrem k ziskům, maržím, obrátům a spokojenosti zákazníků, ale rovněž začít dodržovat právní normy upravující chod a fungování společnosti s ručením omezeným v tržním prostředí, a to jak dovnitř, tak i navenek. Při zanedbání povinností, nedodržování norem se podnikatel může velmi snadno dostat na již tak velmi tenkou hranici mezi podnikáním v souladu či v rozporu s obchodním zákoníkem, ba i dokonce se zákoníkem trestním.

3.4 Odpovědnost za škodu

Podnikatel má objektivní odpovědnost za škodu způsobenou v rámci podnikání. Proto je potřeba mít na mysli, že se jen těžko může z této zodpovědnosti vyvinut. Při objektivní odpovědnosti netřeba zkoumat kým, proč a z jakého důvodu byla porušena nebo opomenuta zákonná povinnost. Nemá smysl vyjmenovávat za co vše je podnikatel ze svých aktivit odpovědný, proto bude uvedeno pouze pár příkladů. A to:

1. Nepodání daňového přiznání řádně a v termínu stanoveném může mít za následek, že společnost jako taková bude sankcionována ze strany finančního úřadu.
2. Pracovní úraz zaměstnance musí podnikatel (zaměstnavatel) odškodnit bez ohledu na to, jakým způsobem k pracovnímu úrazu došlo.
3. Způsobení dopravní nehody vozidlem patřící společnosti. Pokud má společnost ve vlastnictví osobní či dopravní prostředek, který zavíní dopravní nehodu, má společnost za způsobenou škodu objektivní odpovědnost.

Proti tomuto lze uzavřít podnikatelskou pojistku – tzv. odpovědnost za škodu, ovšem zda pojišťovna způsobené škody vyplní či nikoliv nelze předjímat.

Právo na náhradu škody se promlčuje ve lhůtě pěti let ode dne, kdy se stal zápis převodu obchodního jmění do obchodního rejstříku účinným vůči třetím osobám.¹⁴

¹⁴ (Barotšíková & Štenglová, 2003, str. 306)

4. SPOLEČENSKÁ SMLOUVA

Takzvaným výchozím dokumentem pro stanovy je společenská smlouva. Jedná o smlouvu, která je nadřazena stanovám a především bez společenské smlouvy není možné společnost s ručením omezeným vůbec zapsat do obchodního rejstříku. Tedy v případě, že společnost má více společníků.

Pokud je společnost založena rozhodnutím jediného zakladatele je pojmově vyloučeno, aby se tak stalo smlouvou. Pro tento případ zákon stanoví, že se tak děje jednostranným právním úkonem, tedy zakladatelskou listinou.¹⁵

Společenská smlouva musí být součástí příloh při založení společnosti a následně být založena do sbírky listin. Návaznost a propojenost společenské smlouvy a stanov, především způsob jejich zpracování by mohl mít zásadní vliv na chod firmy a na její existenci jako takovou. Stanovy nemohou a ani nesmí být v rozporu se společenskou smlouvou. Naopak soulad mezi stanovami a společenskou smlouvou je pro firmu žádoucí.

Obchodní zákoník dovoluje spoustu podstatných otázek řešit odchýlně od zákonné úpravy, až v momentě, kdy se takto nestane je na řadě zákonná úprava.

4.1 Náležitosti společenské smlouvy

Náležitosti společenské smlouvy lze rozdělit do dvou základních: obligatorních (povinných) a fakultativních (dobrovolných).

4.1.1 Obligatorní náležitosti

Obligatorní náležitosti lze jinak vyjádřit jako povinné. Jejich přesný výčet se musí při sestavování písemnosti, kterou může být např. společenská smlouva či stanovy, pečlivě dodržet, jelikož jakákoliv absence některé z nich způsobuje neplatnost písemnosti.

¹⁵ (Dvořák, 2002, str. 81)

Obligatormími jsou dle obchodního zákoníku¹⁶:

1. Obchodní firma a sídlo společnosti
2. Obchodní firma a název a sídlo společníka – právnické osoby, a jméno, příjmení a bydliště společníka – fyzické osoby
3. Předmět podnikání, předmět činnosti případně obojí
4. Výše základního kapitálu
5. Výše vkladu každého společníka včetně způsobu a lhůty splácení vkladu.
6. Jména, příjmení a bydliště prvních jednatelů společnosti s uvedením způsobu, jakým jednají za společnost.
7. Jména, příjmení a bydliště členů první dozorčí rady, pokud se zřizuje
8. Určení správce vkladu
9. Výše základního kapitálu
10. Údaje o tvorbě a výši rezervního fondu

¹⁶ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

4.1.2 Fakultativní náležitosti

Fakultativní neboli dobrovolné náležitosti, doplňují náležitosti obligatorní. Jedná se o případná doplnění písemnosti, která sice nejsou povinné, ale pomáhají řešit např. budoucí důležité akce, rozhodnutí či spory.

Fakultativními náležitostmi společenské smlouvy jsou například¹⁷

1. Odchylný způsob dorovnání hodnoty nepeněžitého vkladu při poklesu jeho hodnoty (§59 odst. 7 obchZ)
2. Způsob výplaty vypořádacího podílu (§61 odst. 2 obchZ)
3. Určení, zda se společnost zakládá na dobu určitou či neurčitou (§62 odst. 2 obchZ)
4. Vydání stanov (§110 odst.2obchZ)
5. Vytvoření emisního ázia (§111 odst. 1)
6. Modifikace výš úroku z prodlení při zpoždění se splácením nepeněžitého vkladu (§113 odst. 2 obchZ)
7. Jiný způsob stanovení výše obchodních podílů jednotlivých společníků (§114 odst. 1 obchZ)
8. Nepřevoditelnost obchodního podílu na jiného společníka (§115 odst. 1obchZ)
9. Možnost převodu obchodního podílu na extranea (§115 odst.2 obchZ)
10. Vyloučení přechodu obchodního podílu na právního nástupce společníka – právnické osoby (§116 odst.1 obchZ)
11. Vyloučení děditelnosti obchodního podílu, s výjimkou jednočlenných společností (§116 odst. 2 obchZ)

¹⁷ (Dvořák, 2002, stránky 75 - 78)

12. Zákaz rozdělení obchodního podílu (§117 odst. 2 obchZ)
13. Zmocnění valné hromady k uložení příplatkové povinnosti společníkům na tvorbu vlastního kapitálu (§121 odst. 1 obchZ)
14. Rozšíření práv společníků nad zákonný rámec (§122 odst. 1 obchZ)
15. Způsob rozdělení zisku (§123 odst.1 obchZ)
16. Udělování prokury (§125 odst.2 obchZ)
17. Vyšší počet hlasů přítomných společníků potřebných k usnášení schopnosti valné hromady (§127 odst.1 obchZ)
18. Větší než zákonný počet hlasů k přijetí usnesení valné hromady (§127 odst. 3,4 obchZ)
19. Lhůty pro svolání valné hromady (§128 odst.1 obchZ)
20. Postup pro svolání valné hromady (§129 odst.1 obchZ)
21. Omezení jednatelského oprávnění jednatelů (§133 odst.2 obchZ)
22. Větší než zákonný rozsah zákazu konkurence (§136 odst.1 obchZ)
23. Rozšíření zákazu konkurence na společníka (§136 odst.3 obchZ)
24. Zřízení dozorčí rady (§137 obchZ)
25. Vyloučení přednostního práva na zvýšení vkladů společníků (§143 odst.1 obchZ)
26. Lhůta pro využití přednostního práva na zvýšení vkladů společníků (§143 odst. 2 obchZ)
27. Lhůta pro výplatu vypořádacího podílu (§150 odst.3 obchZ)
28. Důvody pro zrušení společnosti (§151 písm.b obchZ)
29. Zmocnění valné hromady k rozhodnutí o zrušení společnosti (§152 odst.1 obchZ)

30. Pravidla pro výpočet likvidačního zůstatku (§153 obchZ)

31. Vyšší počet hlasů pro přijetí rozhodnutí o fúzi společnosti (§153 a odst.7 obchZ)

Fakultativními náležitostmi společenské smlouvy jsou náležitosti dvojího druhu, prvním druhem jsou obvyklé, respektive pravidelné náležitosti smlouvy, na které v souvislosti se společenskou smlouvou obchodní zákoník většinou pamatuje dispozitivním odkazem. Takovou náležitostí je např. ujednání o neděditelnosti obchodního podílu ve smyslu §116 odst. 2 obchodního zákoníku. Druhým druhem jsou nahodilé náležitosti smlouvy (*accidentalia negotii*), na které ani obchodní zákoník sám výslovně nepamatuje, například poskytování zvláštních sociálních výhod zaměstnancům společnosti nad rámec určený obecnými pracovněprávními předpisy.¹⁸

4.2 Změna společenské smlouvy

Podle §63 ObchZ musí být změna obsahu společenské smlouvy provedena vždy formou notářského zápisu. Změnu společenské smlouvy pak stanoví obchodní zákoník v §141: odst. 1 – 4.¹⁹

(1) Ke změně obsahu společenské smlouvy je třeba souhlasu všech společníků nebo rozhodnutí valné hromady, nestanoví-li zákon jinak. Rozhodování valné hromady podle §125 odst. 1 písm. f), g) a i), jde-li o jmenování, odvolání a odměňování likvidátora, § 113, 115, 117 a 121 se nepovažuje za rozhodování o změně společenské smlouvy; o rozhodnutích podle § 113, 115, 117 a 121 však musí být pořízen notářský zápis. Ustanovení § 173 odst. 3 platí přiměřeně.

(2) Jestliže se mění obsah společenské smlouvy rozhodnutím valné hromady a zasahuje se tím do práv pouze některých společníků, je třeba i

¹⁸ (Dvořák, 2002)

¹⁹ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

souhlasu těchto společníků. Zasahuje-li se změnou obsahu společenské smlouvy do práv všech společníků, je zapotřebí souhlasu všech společníků.

(3) Obsahem notářského zápisu o rozhodnutí valné hromady, jímž se mění obsah společenské smlouvy, je též schválený text změny obsahu společenské smlouvy. V tomto notářském zápisu musí být jmenovitě uvedeni společníci, kteří pro změnu společenské smlouvy hlasovali.

(4) Jestliže došlo ke změně společenské smlouvy na základě jakékoliv právní skutečnosti, je jednatel povinen bez zbytečného odkladu poté, co se o tom dověděl, vyhotovit úplné znění společenské smlouvy a uložit je spolu s listinami prokazujícími změnu společenské smlouvy do sbírky listin příslušného rejstříkového soudu.

Ke změně obsahu společenské smlouvy může dojít např. Při převodu části obchodního podílu na třetí osobu (změna účastníků smlouvy a výše vkladu společníka), při rozhodnutí soudu (zrušení účasti či vyloučení společníka ze společnosti) či při usnesení valné hromady (zvýšení a snížení základního kapitálu, vyloučení společníka, rozdělení obchodního podílu apod.).

5. AKCIOVÁ SPOLEČNOST

5.1 Všeobecné informace

Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě. Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem. Akcionář neručí za závazky společnosti.

Firma společnosti musí obsahovat označení "akciová společnost" nebo zkratku "akc. spol." nebo zkratku "a.s.". ²⁰

Akciová společnost spolu se společností s ručením omezeným patří mezi nejčastěji používané typy obchodních společností. Vzhledem k tomu, že stanovy jako takové jsou spíše rozšířeným jevem a především povinným u akciových společností, je nezbytné její analogické srovnání se společností s ručením omezeným.

5.1.1 Historie

Forma sdružování majetků za účelem podnikání, kde si podílníci rozdělují výnosy úměrně k výši svých podílů a ručí za výsledky jen těmito podíly, vznikla už v antice. Rozvoj společností tohoto typu nastal ve středověkých městech, až se postupně vyvinuly v akciové společnosti. Od 18. století vzniká i obchod s akciemi. ²¹

První akciovou společností, která vznikla na území Česka, byla K. K. privilegierten Zucker-Raffinerie in Königsaal bey Prag založená v roce 1792. Český název zní C. k. privilegovaná rafinerie cukru ve Zbraslavi u Prahy. Další pokusy byly z různých oborů, např. Schwimmanstalt in Prag auf der Moldau (Plavecký ústav v Praze na Vltavě) založený v roce 1812 nebo Pražská akciová společnost paroplavební, založená v roce 1822. Obecně upravil právní postavení akciových společností zákon o spolcích (1852), na nějž navázalo v roce 1899 ministerské nařízení nazvané Akciový regulativ. V letech 1950–

²⁰ (ÚZ č. 799 obchodní zákoník, 2010)

²¹ (Wikipedie)

1990 upravoval akciové společnosti velmi kusý zákon č. 243/1949 Sb., který byl po změně politického režimu nahrazen zákonem č. 104/1990 Sb. Dnes je akciová společnost upravena Obchodním zákoníkem.²²

5.2 Důležité pojmy v a.s.

5.2.1 Základní kapitál a.s.

Základní kapitál je tvořen v minimální výši 2 000 000,- Kč, v případě veřejné nabídky akcií musí být pak jeho výše minimálně 20 000 000,- Kč.

Rozhodování o zvýšení či snížení kapitálu či o možnosti započtení peněžité pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kurzu je v pravomoci valné hromady, v souladu s ustanovením §186 odst. 1 písm. b) obchodního zákoníku. Valná hromada může ve smyslu ustanovení §210 obchodního zákoníku pověřit zvýšením základního kapitálu představenstvo.²³

5.2.2 Akcie

Nominální hodnota akcie nemusí být v rovnítku s aktuální hodnotou. Záleží na spousta faktorech, které ovlivňují nominální ceny akcie, jakož je platební bilance, movitý, nemovitý majetek, objem aktuálních zakázek a podnikatelských činností. Dále nelze opominout výši výdajů (neboli nákladů) společnosti, jako rovněž i výši režijních nákladů. Tyto všechny faktory a mnohé další se promítají do hodnoty firmy a tedy i podílem do jednotlivé akcie jako takové.

5.2.3 Valná hromada

Valná hromada je nejvyšším orgánem akciové společnosti stejně jako ve společnosti s ručením omezeným. Je to orgán, který je tvořen shromážděním všech akcionářů, je tedy orgánem kolektivním, který tvoří všichni akcionáři.

²² (Wikipedie)

²³ (Mirčevská, 2009, str. 25)

Každý akcionář se může zúčastnit valné hromady buď osobně, nebo v zastoupení na základě písemné plné moci.²⁴

5.2.4 Představenstvo

Představenstvo je řídicím orgánem akciové společnosti. Těžištěm jeho funkce je výkon činností exekutivní a správní povahy. Představenstvo je jako statutární orgán společnosti oprávněno i povinno rozhodovat o všech jejích záležitostech, vyjma těch, které zákon nebo stanovy vyhradily k rozhodnutí valné hromadě. Představenstvo je ze zákona kolektivním a voleným orgánem společnosti. Musí mít nejméně tři členy. Zvolení členové si pak zvolí ze svého středu předsedu. Každý ze členů představenstva podléhá zákazu konkurence v rozsahu vymezeném zákonem, a popř. i stanovami.²⁵

5.2.5 Dozorčí rada

Dozorčí rada je orgán s výraznými kontrolními pravomocemi, doplněnými o některé působnosti řídicího a jednatelského charakteru. Je to kolektivní orgán a musí mít nejméně tři členy. Ti ze svého středu volí předsedu rady. Členem dozorčí rady může být jen k tomu způsobilá fyzická osoba. Funkce člena dozorčí rady je neslučitelná s funkcí členů představenstva, prokuristy a jakýchkoli dalších osob oprávněných podle zápisu v obchodním rejstříku jménem společnosti jednat. Do funkce jsou členové dozorčí rady ustavováni volbou na funkční období určené stanovami, nejdéle však na pět let. Členy dozorčí rady volí valná hromada. Dozorčí rada dohlíží na to, zda představenstvo jedná řádným způsobem, přezkoumává účetní závěrky, návrhy na rozdělení zisku, má pravomoc svolat mimořádnou valnou hromadu kdykoli usoudí, že to je v zájmu společnosti.²⁶

²⁴ (Srpková & kolektiv, 2010, str. 80)

²⁵ (Srpková & kolektiv, 2010, str. 80)

²⁶ (Srpková & kolektiv, 2010)

5.3 Založení a.s.

Na rozdíl od společnosti s ručením omezeným má akciová společnost stanovenou minimální výši základního jmění ve výši 2 miliony korun českých, v případě že akcie jsou bez veřejné nabídky. Jinak v případě veřejné nabídky je tato částka 20 milionů. Dle §162 odst.3 a 4 obchZ.

Oproti společnosti s ručením omezeným kde je společník majitelem vkladu, který je vyjádřen procentuelně, se v akciové společnosti právo spojené s vlastnictvím uskutečňuje skrze akcie, s nimiž jsou spojena práva a povinnosti akcionáře jako společníka. Což je stanoveno v §156 ods.1 obchZ.

Akcie může znít na jméno nebo na majitele. Založení společnosti upravuje §162 obchZ.

Společnost vzniká dnem, ke kterému byla zapsána do obchodního rejstříku. O vzniku společnosti rozhoduje rejstříkový soud při zápisu společnosti na základě návrhu představenstva a návrh má právní účinky, podepíší-li jej všichni zvolení členové představenstva.²⁷

Analogicky vzato, pokud zakládají společnost dva a více zakladatelů je nutné založit zakladatelskou smlouvu, která je ve společnosti s ručením omezeným pojata pod názvem společenská smlouva. V případě založení společnosti jediným zakladatelem zakládá se společnost zakladatelskou listinou, tedy stejně nazvanou jako ve společnosti s ručením omezeným.

5.4 Odpovědnost za škodu

Akciová společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem. Na rozdíl od společníků ostatních forem obchodních společností však akcionář za trvání akciové společnosti neručí za závazky společnosti.²⁸

²⁷ (Srpková & kolektiv, 2010, str. 81)

²⁸ (Srpková & kolektiv, 2010)

6. STANOVY

6.1 Všeobecné informace

Stanovy upravují vnitřní organizaci subjektu. Jejich forma je různá, je povinná (a.s) nebo nepovinná (s.r.o.), mimo tyto dva uvedené příklady je mohou tvořit i další organizace jako družstva či politické strany.

Zajisté je nutno zmínit, že pokud bychom stáli před otázkou, kdo má při tvorbě stanov hlavní slovo, byli by to zcela nepochybně společníci (majitelé). Jsou to právě stanovy, které omezují či naopak neomezují jednatele společnosti ve svém jednání a skrze stanovy a společenskou smlouvu je společníkům společnosti s ručením omezeným umožněno lépe kontrolovat hospodaření a chod firmy

6.2 Stanovy s.r.o.

Stanovy společnosti s ručením omezeným jsou vedle společenské smlouvy dalším ze zakladatelských dokumentů, přičemž v právní teorii není sporu o tom, že i ony jsou považovány za smlouvu sui generis

Stanovy jsou v obchodním zákoníku zmíněny v §110 odst. 2, ovšem velmi krátce a to pouze takto: „Společenská smlouva může určit, že společnost vydá stanovy, které upraví vnitřní organizaci společnosti a podrobněji některé věci obsažené ve společenské smlouvě. Tedy úprava velmi strohá a vesměs pouze určující obecnou polohu věci. Stanovy jsou fakultativní dokument - tedy dobrovolný. Záleží v konkrétním daném případě jak se zakladatelé společnosti rozhodnou, jestliže stanovy vydají či nikoli“.²⁹

Pro věc je velmi zásadní, zda zmínka o stanovách ve společenské smlouvě je nebo není, pokud by v ní totiž ustanovení o vydání stanov chybělo, není vydání stanov přípustné. Z podstaty existence stanov tedy vyplývá, že jejich přímá závislost na společenské smlouvě existuje bez pochyb. Stanovy je rovněž možné označit jako prodlouženou ruku společenské smlouvy.

²⁹ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

Zákon ve své podstatě neupravuje, zda stanovy mají být přijaty před nebo po založení společnosti, odborníci se ale shodují, že by měly být přijaty až po založení.³⁰

U stanov společnosti s ručením omezeným na rozdíl od společenské smlouvy nejsou zákonem stanovené žádné okruhy, co mají obsahovat a co naopak obsahovat nesmí či nemusí. V žádném případě nesmí být v rozporu se zákonem a se společenskou smlouvou. V některých případech však zákon dispozitivně počítá s jejich existencí. Jedná se o tyto případy³¹:

1. Bližší úprava práv a povinností společníka při řízení společnosti a kontroly její činnosti (§122 odst.1 obchZ)
2. Výše příspěvků společnosti do rezervního fondu za jednotlivá účetní období (§ 124 odst.1 obchZ)
3. Lhůty pro svolávání valné hromady (§128 odst.1 obchZ)
4. Omezení jednatelského oprávnění jednatelů. (§1133 odst. 2 obchZ)
5. Rozšíření zákazu konkurence jednatelů nad zákonný rámec (§136 odst. 1 obchZ)
6. Lhůta pro uplatnění přednostního práva společníků k převzetí závazku ke zvýšení vkladu při zvyšování základního kapitálu (§143 odst. 2 obchZ)

Jak bylo již shora zmíněno, stanovy jsou dobrovolné. Jsme toho názoru a je možné, že zcela jistě nalezneme v tomto oponenta, a to sice, že stanovy by každý podnik, především s větším počtem zaměstnanců a se složitou strukturou řízení na několikero stupních,, který má svoji působnost v oblasti složité výroby a to manuální či strojové, měl zajisté mít. Podniky poskytující různé druhy služeb, a to formou komplexního řešení nebo jednotlivých služeb, by stanovy jako takové měly mít zřízené. Např. aerolinky, továrny na výrobu lokomotiv či automobilů. Lépe ve stanovách než ve společenské smlouvě lze

³⁰ (Dvořák, 2002, str. 82)

³¹ (Dvořák, 2002, str. 82)

rozebrat jednotlivé body řízení, povinností či omezení působnosti. Ve společenské smlouvě je možné zachytit málo věcí, týkajících se organizačního chodu firmy či podniku na nižší úrovni, které by se v již zmiňované společenské smlouvě mohli upravit. I kdyby se mnoho otázek vznikajících především na úrovni nižšího, ale i středně položeného bodu řízení chodu společnosti s ručením omezeným dalo vyřešit společenskou smlouvou, došlo by nepochybně k nádechu chaotičnosti a bezradnosti při jejím čtení, posuzování a především jejím plněním na úrovni koncového pojetí dané věci a jejich míry racionality.

Na portálu www.justice.cz lze vyhledat pomocí vyhledávacího políčka serveru ministerstva spravedlnosti nesčetné množství registrovaných společností s ručením omezeným. Ovšem ve sbírkách listin, které byly následně ověřovány u každé jedné z nich zvlášť, stanovy nebyly nalezeny, nebo nebyly aktualizovány v digitální podobě. Toto je další nešvar firem působících a podnikajících v České republice, že nedodávají patřičným oddělením obchodních soudů na úrovni těch krajských soudů, přílohy, které jim zákon ukládá za povinnost takto činit. Skutečný důvod tohoto konání, které lze označit v první řadě jako lajdáctví podnikatelů, není znám. Existuje zde i podezření, že se jedná o záměr, jelikož některé firmy nejsou primárně založeny za účelem zisku a rovného podnikání nýbrž s tím, že slouží jako úložna majetku nelegálně získaného buď z tuzemska, ale i ze zahraničí a to hlavně ze zemí bývalého sovětského svazu, či z některých členských zemí evropské unie např. Itálie.

V České republice se velmi málo zkoumá původ peněz a majetku a dokonce toto neupravuje žádná norma, pokud tedy ovšem není tento majetek přímo spojen s trestnou činností jako takovou. Zde na toto pamatuje trestní zákoník, a to konkrétně ustanovení o praní špinavých peněz a legalizace majetku z trestné činnosti.

Dalším důvodem nepodávání listin zákonem stanoveným způsobem a včas, může být i fakt, že majitelé (společníci) a statutární orgány firem toto jednoduše z časového hlediska nestíhají anebo nechtějí, aby do jejich

hospodaření a interních předpisů, čímž stanovy bez pochyby jsou, někdo viděl, nahlížel do nich nebo je podrobil zkoumání, analýze či dokonce veřejné kontrole. Není to pro ně samotné takzvaně žádoucí. U veřejně dostupného rejstříku České republiky není vůbec žádným problémem dostupnost potřebné informace ověřit a patřičně s ní nakládat? Samozřejmě v rámci zákona. Ovládací prvky jsou přehledné, zřetelné a samotné vyhledávání jednoduché, přílohy mají formát či podobu PDF. Obchodní rejstřík má svou vlastní doménu zřízenou ministerstvem spravedlnosti a název tohoto webu je zmíněn o odstavec výš tedy www.justice.cz

Stanovy mohou omezit způsob jednání jednatelů za společnost navenek, ovšem není možné takto učinit v rozporu se zákonem či zprostit jednatele či více jednatelů odpovědnosti za provedené právní úkony. Pokud dojde k soudnímu sporu neměl by soud brát zřetel na stanovy společnosti případně společenskou smlouvu, v případě, že některý z jednatelů učinil úkon, ke kterému neměl oprávnění na základě omezení stanovami či společenskou smlouvou. A to na základě publikovaného judikátu I. v příloze C bakalářské práce vydaného nejvyšším soudem České republiky pod číslem jednacím 29 Odo 34/2004³². V soudním sporu se jednalo o podpis smlouvy o nájmu věci movitých, kde soud zcela dopodrobna v odůvodnění popisoval jakým způsobem a za jakých okolností smí omezit jednání statutárního orgánu stanovami, společenskou smlouvou a valnou hromadou. Blíže k judikátům v další kapitole – Judikáty.

³² Viz PŘÍLOHA C

6.3 Stanovy a.s.

Funkci společenské smlouvy mají v akciové společnosti stanovy. Zákonem vypočtené náležitosti se do značné míry překrývají s náležitostmi zakladatelské smlouvy (listiny). Zakladatelská smlouva nemusí upravovat vůbec orgány společnosti a rezervní fond, stanovy ale upravovat musí.³³

Pro akciové společnosti jsou jejich stanovy právním dokumentem zcela zásadního významu, který plní v jejich právním a organizačním režimu analogickou funkci, jakou mají společenské smlouvy v jiných obchodních společnostech. Schválení stanov je jednou z podmínek vzniku společnosti. Akciová společnost i její akcionáři jsou stanovami společnosti vázáni. Nutnost respektovat obsah stanov stihá všechny orgány společnosti včetně valné hromady.³⁴

6.3.1 Obligatorní náležitosti stanov a.s.

Definuje 513/1991 Sb. Obchodní zákoník §173 odst. 1 písmeno a) až m):³⁵

- (1) Stanovy musí obsahovat
 - a) firmu a sídlo společnosti,
 - b) předmět podnikání (činnosti),
 - c) výši základního kapitálu a způsob splácení emisního kursu akcií,
 - d) počet a jmenovitou hodnotu akcií, podobu akcií, jakož i určení, zda akcie znějí na jméno nebo na majitele, nebo kolik akcií zní na jméno a kolik na majitele,
 - e) počet hlasů spojených s jednou akcií a způsob hlasování na valné hromadě; vydala-li společnost akcie v různé jmenovité hodnotě, počet hlasů vztahující se k té které výši jmenovité hodnoty akcií,

³³ (Srpková & kolektiv, 2010, str. 80)

³⁴ (Srpková & kolektiv, 2010)

³⁵ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

- f) způsob svolávání valné hromady (§ 184a odst. 2), její působnost a způsob jejího rozhodování,
- g) určitý počet členů představenstva, dozorčí rady nebo jiných orgánů, délku funkčního období člena orgánu, jakož i vymezení jejich působnosti a způsob rozhodování, jestliže se zřizují,
- h) způsob tvorby rezervního fondu a výši, do které je společnost povinna jej doplňovat, a způsob doplňování,
- i) způsob rozdělení zisku a úhrady ztráty,
- j) důsledky porušení povinnosti splatit včas upsané akcie,
- k) pravidla postupu při zvyšování a snižování základního kapitálu, zejména možnost snižovat základní kapitál vzetím akcií z oběhu losováním,
- l) postup při doplňování a změně stanov,
- m) další údaje, pokud tak stanoví zákon.

Další obligatorní údaj stanov ve smyslu §173 odst. 1 písm. (m) ObchZ je obsažen v ustanovení §185 odst. 2 ObchZ, dle kterého správnost listiny přítomných potvrzují svými podpisy předseda valné hromady a zapisovatel zvolení podle stanov. Implicitně lze tedy dovodit, že dalším obligatorním údajem stanov jsou pravidla pro volbu předsedy valné hromady a zapisovatele.³⁶

Obligatorní náležitostí stanov je dle našeho názoru dále také určení lhůty pro předložení zprávy představenstva valné hromadě o podnikatelské činnosti společnosti a o stavu jejího majetku podle §192 odst. 2 ObchZ, který stanoví, že ve lhůtách určených stanovami, nejméně však jednou za účetní období, předkládá představenstvo valné hromadě zprávu o podnikatelské

³⁶ (Dědič, 2002, str. 517)

činnosti společnosti a o stavu jejího majetku. Tato zpráva je vždy součástí výroční zprávy zpracovávané podle zvláštního právního předpisu.³⁷

Další obligatorní náležitost stanov je možné dovodit z §200 odst. 2 ObchZ, dle něhož jsou členové dozorčí rady voleni na dobu určenou stanovami. Z tohoto ustanovení tedy vyplývá, že obligatorní náležitostí stanov je uvedení délky funkčního období člena dozorčí rady.³⁸

Předposlední obligatorní náležitost je možné odvodit z ustanovení §184 odst. 3 ObchZ, dle kterého se valná hromada koná nejméně jednou za rok ve lhůtě určené stanovami, nejpozději však do šesti (6) měsíců od posledního dne účetního období a svolává ji představenstvo, popřípadě jeho člen, pokud se představenstvo na jejím svolání bez zbytečného odkladu neusneslo a zákon stanoví povinnost valnou hromadu svolat anebo pokud představenstvo není dlouhodobě schopno se usnášet, nestanoví-li ObchZ jinak. Z uvedeného je tedy zřejmé, že obligatorní náležitostí stanov je také uvedení lhůty pro konání valné hromady od posledního dne účetního období.³⁹

Poslední obligatorní náležitostí stanov je pak upravení způsobu, jakým se akcionář bude podílet na řízení společnosti, jejím zisku i likvidačním zůstatku při jejím zániku.⁴⁰ Tato povinnost vyplývá z §155 odst. 1 ObchZ, dle kterého je akcie cenným papírem, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se podle tohoto zákona a stanov společnosti na jejím řízení, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při zániku společnosti.⁴¹

³⁷ (Dědič, 2002)

³⁸ (Štenglová, Plíva, & Tomsa, 2006, str. 517)

³⁹ (Štenglová, Plíva, & Tomsa, 2006)

⁴⁰ (Pokorná, 2006)

⁴¹ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

6.3.2 Fakultativní náležitosti stanov a.s.

Fakultativní náležitosti stanov akciové společnosti jsou zmíněny v 513/1991 Sb. Obchodní zákoník §174⁴²

Stanovy podle potřeby rovněž upraví:

- a) vydávání různých druhů akcií, pokud vydání takového druhu akcií zákon dovoluje, jejich označení, počet a práva s nimi spojená,
- b) pravidla pro vydávání dluhopisů podle § 160 a práva s nimi spojená,
- c) pravidla pro zvýhodněné nabývání akcií zaměstnanci společnosti,
- d) název deníku, ve kterém představenstvo uveřejní oznámení podle § 204b odst. 4 nebo 5, jestliže společnost vydá poukázky na akcie, které mají být vyměněny za akcie na jméno.

ObchZ dále na celé řadě míst umožňuje, aby stanovy obsahovaly fakultativní ustanovení, která jsou zařazena do stanov na základě rozhodnutí zakladatelů respektive akcionářů. S ohledem na skutečnost, že existence či neexistence fakultativních náležitostí nemá vliv na platnost či neplatnost stanov věnujeme se v tomto příspěvku dále pouze obligatorním náležitostem.⁴³

Chybějící obligatorní náležitosti stanov

Odborná literatura zastává shodně názor, že zákonem stanovené náležitosti musí být obsaženy ve stanovách vždy.⁴⁴ Jedná se tak o náležitosti obligatorní, s jejichž nedostatkem je třeba spojovat neplatnost právního úkonu.

V případě, že ve stanovách chybí některá z obligatorních náležitostí buď vůbec, nebo proto, že příslušná část stanov je neplatná pro rozpor se zákonem, nebude se v případě konkrétního dokumentu tedy vůbec jednat o stanovy akciové společnosti.⁴⁵

⁴² (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

⁴³ (Fojtík, 2010)

⁴⁴ (Štenglová, Plíva, & Tomsa, 2006)

⁴⁵ (Dědič, 2002)

V praxi nelze vyloučit situaci, kdy stanovy budou v rozporu se zákonem, resp. nebudou obsahovat veškeré obligatorní náležitosti, nicméně příslušný rejstříkový soud tuto skutečnost přehlédne, V takovém případě pak může nastat následovná situace. Stanovy budou pro rozpor se zákonem neplatné celé, zejména proto, že neobsahují náležitost vyžadovanou zákonem jako obligatorní: např. údaj o výši základního kapitálu společnosti (riziko nerespektování předepsané formy stanov v praxi patrně nehrozí). Pak je třeba postupovat podle §68a ObchZ. V tom případě je možné neplatnost stanov napadnout zvláštní určovací žalobou, avšak jen do okamžiku, než společnost vznikne. Zapiše-li takovou společnost rejstříkový soud do obchodního rejstříku, nelze již jeho rozhodnutí - jakkoli je právně vadné - následně zrušit.⁴⁶

6.4 Stanovy - srovnání

Vzhledem k tomu, že stanovy společnosti s ručením omezeným jsou nepovinným dokumentem a u akciové společnosti jsou stanovy povinné, budeme vycházet, při srovnání stanov společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti, z obligatorních náležitostí stanov akciové společnosti. Ty jsou zmíněny v obchodním zákoníku. Srovnání lze ale provést jen do jisté míry. Je potřeba mít na zřeteli, že některá ustanovení v akciové společnosti, se mohou v některých případech objevit ve společenské smlouvě společnosti s ručením omezeným, jakožto i ve stanovách společnosti s ručením omezeným.

U stanov společnosti s ručením omezeným neexistují obligatorní náležitosti, z tohoto důvodu se bude analogicky vycházet při srovnávání mimo jiné i z povinných náležitostí, zákonem stanovených dle obchodního zákoníku §173. Společnost s ručením omezeným na rozdíl od akciové společnosti nemá akcie a neupravuje náležitosti k tomu potřebné, proto budou při srovnání body tohoto se týkající vynechány.

⁴⁶ (Fojtík, 2010)

Odstavec I.⁴⁷

b) Předmět podnikání (činnosti)

Zde by nebylo na škodu co nejpodrobněji vylíčit veškeré činnosti podnikání, ke kterým má firma živnostenské oprávnění. Jak u společnosti s ručením omezeným tak i u akciové společnosti.

c) Výši základního kapitálu a způsob splácení emisního kursu akcií

U společnosti s ručením omezeným se akcie neřeší, jelikož tam nejsou. Výše základního kapitálu je stanovena, ovšem pouze v minimální výši 200 000,- Kč. Zda společnost určí vyšší základní jmění závisí na rozhodnutí valné hromady.

U akciové společnosti se oproti s.r.o. určí způsob splacení emisního kursu akcií. Základní kapitál je možné rovněž navýšit rozhodnutím valné hromady.

f) Způsob svolávání valné hromady, její působnost a způsob jejího rozhodování

U tohoto bodu je potřeba uvést, že valná hromada je nejvyšším orgánem i ve společnosti s ručením omezeným, tedy pokud se nejedná o společnost kde je jeden společník.

Pro společnosti s ručením omezeným a její stanov y je tento bod přínosem a proto by měl být zahrnut do návrhu stanov společnosti s ručením omezeným a to z následujících důvodů. V §110 obchodního zákoníku je stanoveno, co musí obsahovat společenská smlouva společnosti s ručením omezeným, dokument určující vydání stanov společnosti s ručením omezeným a absence předmětného bodu f v §173 potvrzuje potřebu uplatnění ve stanovách společnosti s ručením omezeným rovněž jako možnost jejího rozvinutí.

g) Určitý počet členů představenstva, dozorčí rady nebo jiných orgánů, délku funkčního období člena orgánů, jakož i vymezení jejich působnosti a způsob rozhodování jestliže se zřizují.

⁴⁷ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

Toto ustanovení lze aplikovat na stanovy společnosti s ručením omezeným jen v případě, že představenstvo a dozorčí rada bude zřízena. Dále se v bodě g obchodní zákoník zmiňuje o tzv. jiných orgánech. Jiné orgány lze chápat i jednatele společnosti s ručením omezeným a proto by tento bod měl být obsažen nebo navrhnout do stanov společnosti s ručením omezeným.

- h) Způsob tvorby rezervního fondu a výši, do které je společnost povinna jej doplňovat, a způsob doplňování.

Tento bod si autor dovoluje navrhnout aplikovat ve stanovách společnosti s ručením omezeným, v případě že se valná hromada usnese na tom, že rezervní fond zřídí.

- i) Způsob rozdělení zisku a úhrady ztráty

To jakým způsobem rozdělí s.r.o. svůj zisk případně jakým způsobem uhradí ztráty vzniklé z její činnosti by ve stanovách s.r.o. chybět neměl. Ve společenské smlouvě §110 obchodního zákoníku se o způsobu rozdělení zisku a úhrady ztráty nic nepíše.

- k) Pravidla postupu při zvyšování a snižování základního kapitálu, zejména možnost snižovat základní kapitál vzetím akcií z oběhu losováním.

Zvyšování a snižování základního kapitálu ve společnosti je nezbytné podrobně popsat ve stanovách s.r.o. a její základní kostru uvést do společenské smlouvy. Druhou část věty by autor vynechal, protože společnosti s ručením omezeným nemá akcie.

- l) Postup při doplňování a změně stanov.

Postup při doplňování a změně stanov je žádoucí upravit jak ve společenské smlouvě, tak v samotných stanovách jak z časového tak z věcného hlediska, jakož i postup a hlasovací sílu jednotlivých společníků při doplnění a změnách stanov.

- m) Další údaje pokud tak stanoví zákon

Tento bod není potřebný a to z důvodu, že stanovy jsou ve společnosti s ručením omezeným nepovinným dokumentem a proto

orgány společnosti jako především valná hromada nemají za zákonnou povinnost jakékoli další údaje zmiňovat.

Odstavec II.⁴⁸

Rozhoduje-li společnost o zvýšení nebo snížení základního kapitálu, odstěpení akcií či spojení více akcií do jedné akcie, o změně formy nebo druhu akcií anebo omezení převoditelnosti akcií na jméno či její změně nabývá změna stanov účinnosti ke dni zápisu těchto skutečností do obchodního rejstříku.

Tato část odstavce II. Je pro společnost s ručením omezeným irelevantní. Pokračování odstavce II. Ostatní změny stanov, o nichž rozhoduje valná hromada, nabývají účinnosti okamžikem, kdy o nich rozhodla valná hromada, neplyne-li z rozhodnutí valné hromady o změně stanov nebo ze zákona, že nabývají účinnosti později. Touto částí se zabývat je potřebné, jelikož doba kdy změna stanov nabude účinnosti je pro stanovy jako takové zcela zásadní a především pro jednotlivá ustanovení stanov.

Odstavec III.⁴⁹

Přijme-li valná hromada rozhodnutí, jehož důsledkem je změna obsahu stanov, toto rozhodnutí nahrazuje rozhodnutí o změně stanov. Jestliže z rozhodnutí valné hromady, neplyne, zda popřípadě jakým způsobem se stanovy mění, rozhodne o změně stanov představenstvo v souladu s rozhodnutím valné hromady.

K tomuto odstavci č. 3 §173 obchodního zákoníku bych dodal stroze: slovo představenstvo by mělo být vyměněno za jednatele, jelikož statutárním orgánem ve společnosti s ručením omezeným není představenstvo nýbrž jednatel nebo jednatelé.

⁴⁸ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

⁴⁹ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

Odstavec IV.⁵⁰

Jestliže dojde ke změně obsahu stanov na základě jakékoli právní skutečnosti, je představenstvo společnosti povinno vyhotovit bez zbytečného odkladu poté, co se kterýkoli člen představenstva o takové změně dozví, úplné znění stanov.

Tento odstavec je možné aplikovat ve společnosti s ručením omezeným pouze za okolností, že k vyhotovení úplného znění stanov, bude pověřen kterýkoli z jednatelů.

Odstavec V.⁵¹

Jestliže se mění druh nebo forma akcií, mění se práva spojená s tímto druhem nebo formou akcií účinností změny stanov bez ohledu na to, kdy dojde k výměně akcií. Pokud se mění podoba akcií, mění se právní postavení akcionáře až výměnou akcií nebo prohlášením akcií za neplatné.

§200 odst. 2 ObchZ⁵²

Toto ustanovení §200 lze do stanov s.r.o. lze zakomponovat v případě, že společnosti s ručením omezeným bude mít zřízenou dozorčí radu jako kontrolní a dozorčí orgán. Ustavení dozorčí rady ve společnosti s ručením omezeným není povinné, jelikož funkci kontrolní a dozorčí zastává valná hromada.

§184 odst. 3 ObchZ⁵³

Tento §184 odst. 3 lze nepochybně přesunout a použít u společnosti s ručením omezeným.

⁵⁰ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

⁵¹ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

⁵² (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

⁵³ (ÚZ č.799 obchodní zákoník, 2010)

7. FUNKCE STANOV S.R.O.

Funkce stanov společnosti s ručením omezeným nemá pouze formální charakter, ale do značné míry může ovlivňovat celkový chod firmy, její pozici v konkurenčním prostředí, tím je míněno např. způsob jednání společnosti navenek řízené stanovami zevnitř společnosti s ručením omezeným.

Jak budeme svědky v následujících kapitolách, stanovy mohou upravit nesčetné mnoho ustanovení, konání zaměstnanců, statutárního orgánu a i orgánu kontrolního. Je potřeba zmínit zásadní fakt a to sice, že jakmile se ve stanovách objeví věc odporující zákonu či ustanovení společenské smlouvy je navenek společnosti vůči třetím osobám neplatné. Stanovy byly primárně zřízeny za účelem lepšího a dokonalejšího vnitřního organizačního uspořádání společnosti. Stanovy uvnitř společnosti by měly především upravovat ojedinelá stanoviska pro firmu nebo pro společnost. Pokud společenská smlouva o stanovách mlčí, jejich vydání není přípustné.⁵⁴

Ve stanovách je možné upravit jednání jednatelů, dozorčí rady, zaměstnanců a to jak navenek - směrem ke klientům, dodavatelům i orgánům státní správy, přičemž tyto jednání nesmí být v rozporu se zákonem a ani osobám k tomu určeném zákonem odepírat jejich zákonnou povinnost.

Valná hromada, jakožto nejvyšší orgán společnosti, kde její členové, neboli společníci společnosti právě skrze stanovy mohou společnost kontrolovat účinněji, podrobněji a tím zabraňovat ztrátě kontroly nad společností jejím chodem a chováním jednatelů a rovněž i zaměstnanců v zaměstnaneckém poměru společnosti. Stanovy může valná hromada změnit, zrušit je však může pouze tehdy, pokud tento postup společenská smlouva připouští.⁵⁵

Dále bylo při vypracovávání této práce zjištěno, že zřízení dozorčí rady ve společnosti s ručením omezeným je žádoucí. Dozorčí rada, kterou lze označit jako druhé oko dohlížející na bezchybný a hladký průběh vedení a

⁵⁴ (Dvořák, 2002, str. 81)

⁵⁵ (Dvořák, 2002, str. 85)

fungování společnosti, skrze stanovy může kontrolovat chod společnosti naprosto nezávisle na valné hromadě.

Jednatelé, jako statutární orgán společnosti, můžeme nazvat i jako výkonnou mocí společnosti, je ten, k jehož kontrole potřebujeme nejvíce nástrojů a stanovy společnosti jsou jedním z nich. Bez stanov společnosti a bližšího omezení ve společenské smlouvě, jakož i určení konkrétních pravomocí při řízení společnosti, si mohou jednatelé či jednatel ve společnosti dělat „co chtějí“. Toto by nebyl až tak velký problém, pokud jednatelé či jednatel jsou zároveň společníky ve společnosti. Společnost, která jmenuje jednatelé tzv. zvenku, tedy nejsou jimi společníci, ani tichý společníci, nemají motivaci rovnající se jednatelům, kteří jsou zároveň společníky. Stanovami můžeme jednatelské oprávnění jednatelů omezit.⁵⁶

Vrcholné vedení společnosti jako generální ředitel, pokud je tato funkce zřízena, vedoucí úseků, je záhodno do stanov zmínit jakož i způsob dohledu nad těmito vedoucími pracovníky a se stanovy společnosti je přímo seznámit, jakož i provést školení za účelem vysvětlení stanov a jejich jednotlivých ustanovení a hlavně následky jaké ponese ten, kdo stanovy poruší nebo i ten, který napomůže k porušení stanov třetí osobou.

Funkce stanov může zásadně ovlivnit majetek společníků ve společnosti neboli jejich obchodní podíl. Stanovy totiž mohou na základě souhlasu společníků dohodnout nebo stanovit způsob nakládání s obchodním podílem jako např. při smrti společníka či prodeje jeho obchodního podílu třetím osobám.

Ve stanovách se upravuje dále způsob rozdělování zisku a úhrady ztrát, což má vliv na nejzásadnější věc, kterou je zisk. Ten se následně stává finančním prostředkem jednotlivých společníků. Část zisku by společnost měla reinvestovat ku prospěchu rozvoje a tvořit rezervní fond, z kterého je možné čerpat prostředky na výzkum, vývoj a rozvoj.⁵⁷

⁵⁶ (Dvořák, 2002, str. 83)

⁵⁷ (Dvořák, 2002)

8. JUDIKÁTY

Judikát je soudním rozhodnutím nejvyššího soudu. Rozhodnutím konečným ve věci, které předchází mimořádný opravný prostředek, kterým je dovolání. Soud nemá povinnost se judikátem řídit, ovšem pro sjednocování rozhodnutí v obdobných věcech, které jsou předmětem soudního líčení, je dobré, když jsou ze stran senátů na judikáty brány zřetele.

Autor vybral judikáty spojené se společností s ručením omezeným, stanovy a společenskou smlouvou, nastiňující případy, kde se jedna ze stran soudního sporu domáhá naplnění věci ze smluvních ujednání či zákonné normy. Objevují se i případy kdy se strana cítící se jako poškozená domáhá svého práva, které ovšem při objektivním posouzení je projevono čistě jako subjektivní nárok. Tyto judikáty jsou zajímavé především, že ve věci sporných ujednání a vesměs v soudních sporech, kde hraje roli společenská smlouva nebo stanovy společnosti, jsou následující skutečnosti:

1. Jednatelé jednali jménem společnosti navenek vůči třetím osobám nad rámec jejich oprávnění a omezení společenskou smlouvou a stanovami.
2. Stanovy a společenská smlouva upravovali či opomíjeli podstatnou skutečnost obsaženou v zákoně.
3. Ve společenské smlouvě bylo chybně určeno, že ředitel společnosti je výkonným orgánem společnosti a rovněž byla přenesena zodpovědnost z jednatelů na tohoto ředitele společnosti.
4. Absence stanov respektive konkrétní úprava odměny vedoucího pracovníka ve společnosti, nemůže vyvolat to, že by společníci stanovili tomuto pracovníku odměnu bez pravidel stanovených ve stanovách a to formou rozhodnutí valné hromady.
5. Omezení jednatelského oprávnění stanovami má účinky směřující pouze dovnitř společnosti.

8.1 Judikát I.

Pod spisovou značkou 29Odo34/2004⁵⁸

V jednání předcházející rozhodnutí nejvyššího soudu ČR se dovolatelka, tedy i účastnice sporu soudního líčení, domáhala neplatnosti nájemní smlouvy a to z důvodu, že se dle jejího subjektivního názoru jednatel společnosti dopustil překročení svých pravomocí v rozporu se stanovami. Podstata problému ve sporu byla podepsaná nájemní smlouva mezi nájemcem a pronajímatelem na nájem movitých věcí. Dovolatelka byla toho subjektivního názoru, že cena nájmu byla nepřiměřeně nízká, tudíž že došlo ke škodě. V jednání u soudu první instance navrhovala provedení znaleckého posudku, za účelem posouzení obvyklé ceny nájmu pronajatého zařízení. Soud prvního stupně znalecký posudek odmítl a tím bylo řízení postiženo, jelikož dovolatelka své tvrzení, že cena nájmu pronajatého zařízení je nepřiměřeně nízká, nemohla prokázat jinak než znaleckým posudkem, který je ve věci relevantní v soudních sporech, kde se vychází ze základní zásady, že veškeré tvrzení musí být podloženo. Jednatelé byli omezení v jednatelském oprávnění stanovami, čímž dovolatelka i argumentovala. Dle názoru nejvyššího soudu, bylo ve věci zásadní, zdali účastník smlouvy při jejím uzavření věděl o vnitřním omezení jednatelského oprávnění či nikoli a takto i věc posuzoval. K tomu nejvyšší soud na závěr dodal, že v ustanovení §133 odst.2 obch. zák. je stanoveno, že omezení jednatelského oprávnění společenskou smlouvou nebo stanovami či usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným je neúčinné vůči třetím osobám, a neváže neúčinnost omezení na dobrou víru třetích osob, ale platí bez ohledu na to, zda třetí osoba o omezení jednatelského oprávnění věděla. Omezení, které nemá účinky vůči třetím osobám není možné zapsat do obchodního rejstříku. Omezení má účinnost dovnitř společnosti a k tomuto i primárně slouží stanovy. Dále nejvyšší soud konstatoval, uvedl, že odvolací soud, tedy soud druhé instance ve věci posoudil tuto skutečnost nesprávně. Odvolací soud se rovněž nesprávně ztotožnil s názorem soudu prvního stupně, že nájemní smlouva nebyla uzavřena v rozporu s dobrými

⁵⁸ Viz PŘÍLOHA C

mravy a argumentoval tím, že jednatele jednali na základě oprávnění uvedeným ve výpisu z obchodního rejstříku. Dále pak soud druhé instance, tedy soud odvolací v závěru uvedl, že jakmile jednatele jednají při uzavírání smluv v souladu s oprávněním zapsaným v obchodním rejstříku nemůže být smlouva neplatná pro rozpor s dobrými mravy. Tuto dikci shledal odvolací soud rovněž nesprávně posouzenou. Tento judikát ovlivnil celou věc a to velmi zásadně, jelikož nejvyšší soud problematiku posoudil, shledal, že dovolání je oprávněné a nejen to, rozsudky předcházejících řízení oba zrušil a celou věc vrátil soudu první instance k dalšímu projednání. Soud prvního stupně je rozhodnutím nejvyššího soudu v projednávané věci vázán právním názorem nejvyššího soudu, který rozhodoval na základě dovolání žalobkyně, který slouží jako mimořádný opravný prostředek.

8.2 Judikát II.

Pod spisovou značkou 29Cdo4563/2008⁵⁹

V rozhodnutí nejvyššího soudu České republiky pod výše uvedeným číslem jednacím, bylo vydáno usnesení skládající se ze dvou výrokových částí. Dovolateli bylo z části vyhověno, a to v již zamítnutém návrhu na vyslovení neplatnosti z usnesení valné hromady společnosti, kterým byla postupem podle článku ve společenské smlouvě společnosti schválena odměna řediteli ve výši 40 tisíc, a v návaznosti na to vznikl výrok o nákladech řízení vrchním soudem v Praze, které nejvyšší soud, tedy odvolací zrušil a věc vrátil v tomto rozsahu odvolacímu soudu, tedy vrchnímu soudu k dalšímu řízení. Ve zbytku odvolateli návrh odmítl.

Dovolání předcházelo standardní dvouinstanční řízení před soudem krajským v Českých Budějovicích a následně soudem vrchním v Praze, který ve věci rozhodoval v druhé instanci, neboli možno řečeno odvolací soud. Dovolatel ve sporu namítal a dožadoval se zrušení článku VII 3.5 a v tomto článku byla řediteli společnosti určena odměna ve výši 40 tis. Kč měsíčně po dobu jeho funkce ředitele.

⁵⁹ Viz PŘÍLOHA D

Vrchní soud v Praze se neztotožnil s názorem soudu krajského, který rozhodoval v prvním stupni. Krajský soud měl za to, že jeli ve společenské smlouvě stanoveno, že při rozhodování o odměně ředitele společnosti má postupovat valná hromada dle podmínek upravených ve stanovách společnosti, absence stanov v společnosti, nemůže mít za následek, že by společníci stanovili odměnu řediteli bez pravidel uvedených ve stanovách.

Soud prvního stupně označil rozhodnutí valné hromady, na které se jednalo o odměně ředitele bez vydaných stanov ani úpravy společenské smlouvy v rozporu s článkem VII 3.5 ve kterém byla určena odměna řediteli společnosti ve výši 40 tisíc. Tím měl soud první instance za to, že je neplatný. Mimo jiné dovolatel namítal, že orgán ředitele byl ve společenské smlouvě určen v jasném rozporu s obchodním zákoníkem. A to proto, že v předmětné společenské smlouvě byl definován jako výkonný orgán společnosti na stejné úrovni jako jednatel, ovšem, což bylo zásadní, s rozsáhlejšími pravomocemi.

Nejvyšší soud se v dovolání v části rozsudku zvaném odůvodnění zmiňuje o tom, že zřídit orgán pro určitou formu obchodní společnosti neupraveným v zákoně, je sice možné avšak v takovém případě by museli společníci naprosto respektovat zákonná omezení plynoucí z právní úpravy společnosti s ručením omezeným. Nemohou tedy ujednáním ve společenské smlouvě či stanovách odejmout obligatorně zřizovanému orgánu, kterým je jednatel část působnosti, která mu náleží ze zákona a přenést ji do působnosti zákonem nepředvídaného orgánu zřízeného ve společenské smlouvě.

Věc tedy ve věci zamítnutého návrhu musel soud Vrchní v Praze znovu projednat a rozhodnout.

Stanovisko nejvyššího soudu je pro Vrchní soud závazné.

9. ZÁVĚR

Stanovy, jako doplňující nástroj řízení společnosti s ručením omezeným, musí bez pochyb být formulovány jasně, zřetelně a bez rozporů se společenskou smlouvou. Volně stanovená ustanovení stanov není možné stavět nad zákonem stanovené obligatorní náležitosti společenské smlouvy. Rovněž je zásadní to, že odpovědnost za rozhodování statutárních orgánů, dozorčí rady a valné hromady nelze omezit stanovami a společenskou smlouvou.

Judikáty, zmíněné v bakalářské práci, ukázaly, že nezákonné omezení jednání jednatelů společnosti je neplatné. Dále pak, že pravomoc přenesená na zaměstnance společnosti, která ovšem náleží jednatelemu statutárního orgánu společnosti, nelze přenést na zaměstnance či jiný orgán ve společnosti. V konkrétním případě, které bylo zakončeno soudním rozhodnutím nejvyššího soudu, bylo na ředitele společnosti nahlíženo jako na jednatele.

Vzájemná propojenost, mezi ustanoveními stanov a společenskou smlouvou, má význam, jak z hlediska aplikace jednotlivých ustanovení, tak i z pohledu komplexního.

Stanovami je možné ošetřit mnoho otázek a rizik spojených především s vnitřní organizací a řízením. Podrobnější rozvinutí jednotlivých bodů společenské smlouvy ve stanovách společnosti je výhodou. Společenskou smlouvu je možné měnit pouze formou notářského zápisu, kdežto stanovy stačí schválit většinou účastníků valné hromady. Stanovy by tedy měli být stavěny především tak, aby bylo možné je měnit dle potřeb, ale, což je nejpodstatnější, nesmí se dostat do rozporu se společenskou smlouvou. V případě nejasnosti aplikace ustanovení na konkrétní problém, který vyvstane, posoudí se dle toho, zda je to dílčí problém upravený stanovami anebo zda se jedná o nejasnost většího rázu a úprava je spíše dílem společenské smlouvy. Dílčí problém je možné hodnotit i s aplikací na ustanovení stanov, pokud se nejedná o věc, kterou upravuje obchodní zákoník v obligatorních náležitostech společenské smlouvy jako výchozím dokumentem stanov, po té by okamžitě nastal rozpor

mezi zákonem a stanovami. V takovém případě vždy na problém nahlížíme s ohledem na to, že obchodní zákoník a předmětné ustanovení společenské smlouvy, které věc upravují, jsou prvořadě. Při absenci konkrétního zákonného ustanovení by jejich aplikace byla možná.

Je potřeba mít neustále na mysli, že stanovy ve společnosti s.r.o. jsou spíše nadstavbou společenské smlouvy. Proto by ve společenské smlouvě vždy měla být zmínka o ustanovení, které je následně podrobněji rozpracováno ve stanovách. Pokud by ustanovení ve stanovách nebylo řešeno a zakotveno ve společenské smlouvě, neznameno by to přímo neplatnost tohoto ustanovení či jeho nezákonnost, ovšem pro komplexnější chápání obou dokumentů k sobě navzájem navázaných, je lepší jednotlivá ustanovení stanov zmínit již ve společenské smlouvě.

V případě, že se objeví rozpor mezi konkrétním ustanovením společenské smlouvy vs. ustanovení stanov, společenská smlouva by měla mít přednost.

Stanovy ve společnosti použijeme v případě, že společnost má několik stupňů řízení, spíše s větším počtem zaměstnanců a také jedná-li se o společnost s více podnikatelskými činnostmi.

Provázanost a závislost mezi společenskou smlouvou a stanovami je přímá a úzká. Tato provázanost by měla být v úzkém vztahu a to sice pro případy, kdy nastanou konfliktní situace, spory o pravomoc, určení zodpovědnosti.

V případě konkrétního sporu o kompetence mezi statutárním orgánem a vedoucím pracovníkem (zaměstnancem), právě stanovy v souladu se společenskou smlouvou, mohou tento problém snadno a rychle řešit. Tím má autor namysli problém týkající se vnitřního chodu společnosti. Pokud by šlo o závazky vůči třetím osobám, objektivní odpovědnost jednatele či jednatelů nelze opominout a to i v případě, že vedoucí pracovník překročí svoje pravomoci vycházející ze stanov nebo mu tyto pravomoci budou přiřknuty nad rámec zákonem stanovených omezení či oprávnění.

Společnost při svém založení stanoví nepotřebuje v případě, že se jedná o malou pobočku (dceřinou společnost) nebo společnost, která nebude mít mnoho zaměstnanců a zabývat se bude např. exportem, importem či dodávkou určitých služeb či výrobků. Naopak společnosti středně větší a větší by stanovy postrádat neměly, jelikož při větším počtu lidí ve společnosti vzniká více konfliktů a situací, které musí mít formu určité právní úpravy. Stanovy pružněji reagují na konkrétní vzniklé situace, které do dané chvíle než se vedení společnosti jimi začalo zabývat, neupravovaly danou problematiku nebo ji upravovali jen z části. Je možné je snadněji měnit a to pouze změnou přijatou valnou hromadou společnosti. Společenská smlouva se mění rovněž schválením valné hromady, ovšem formou notářského zápisu.

10. SEZNAM POUŽITÉ ČESKÉ LITERATURY A PRAMENŮ

Www.elaw.cz [online]. 9.8.2010 [cit. 2012-02-29]

Www.elaw.cz: K obligatorním náležitostem a... *Www.elaw.cz* [online]. 9.8.2010 [cit. 2012-02-29]. Dostupné z: <http://www.elaw.cz/cs/obchodni-pravo/261-k-obligatornim-nalezitostem-stanov-akciove-spolecnosti-a-moznym-dusledkum-nenaplneni-zakonnych-pozadavku.html>

Www.businessinfo.cz [online]. 26.1.2012 [cit. 2012-03-01].

Www.businessinfo.cz: obchodní společnosti - založení a vznik. *Www.businessinfo.cz* [online]. 26.1.2012 [cit. 2012-03-01]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/obchodni-spolecnosti-zalozeni-vznik-opu/1000818/46132/>

Www.business.center.cz [online] [cit. 2012-02-26]

Www.business.center.cz: společnost s ručením omezeným - shrnutí. *Www.business.center.cz* [online]. [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/formypodn/sro/shrnuti.aspx>

Iuridictum.pecina.cz [online]. 9.11.2006 [cit. 2012-02-26].

Iuridictum.pecina.cz: právní norma. *Iuridictum.pecina.cz* [online]. 9.11.2006 [cit. 2012-02-26]. Dostupné z: http://iuridictum.pecina.cz/w/Pr%C3%A1vn%C3%AD_norma

Wikipedia.cz [online]. 2.2.2012 [cit. 2012-03-10].

Wikipedia.cz: akciová společnost. *Wikipedia.cz* [online]. 2.2.2012 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Akciov%C3%A1_spole%C4%8Dnost#D.C4.9Bjin.n.C3.BD_v.C3.BDvoj

Obchodní zákoník a další zákony: podle stavu k 15.9.2010. Ostrava: Sagit, 2010. ÚZ. ISBN 978-80-7208-816-4.

BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava. *Společnost s ručením omezeným*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2003, 571 s. ISBN 80-717-9734-0.

DĚDIČ, Jan. *Obchodní zákoník: komentář*. 1. vyd. Praha: Polygon, 2002, 847 s. ISBN 80-727-3071-1.

DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným: komplexní pohled na s.r.o.* Vyd. 1. Praha: ASPI, 2002, 483 s. ISBN 80-863-9537-5.

KOLEKTIV, Ivana Štenglová ... a. *Obchodní zákoník: komentář.* 13. vyd. V Praze: Beck, 2010. ISBN 978-807-4003-547.

MIRČEVSKÁ, Dalimila. *Kapitálové společnosti: daně, účetnictví, právo.* 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 207 s. ISBN 978-80-247-3000-4.

POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní zákoník: komentář.* Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 1079 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-807-3574-918.

SRPOVÁ, Jitka a Václav ŘEHOŘ. *Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů.* 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 427 s. ISBN 978-80-247-3339-5 (Váz.).

11. SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A – Společenská smlouva o založení společnosti s.r.o. pořízená ve formě notářského zápisu	I.
PŘÍLOHA B – Stanovy společnosti s.r.o.	II.
PŘÍLOHA C – Judikát 29 Odod 34/2004	III.
PŘÍLOHA D - Judikát	IV.

**PŘÍLOHA A - Společenská smlouva o založení společnosti s.r.o.
pořízená ve formě notářského zápisu**

Notářský zápis

sepsaný dne roku JUDr.,
notářem se sídlem v,, PSČ

Totožnost jednatelů ověřena dle předložených platných občanských
průkazů. Oba výše jmenovaní prohlásili do notářského zápisu tento obsah
společenské smlouvy.

I. Smluvní strany

1., r. č. /....,
bytem,, PSČ
2. IČO
se sídlem,, PSČ

II. Obchodní firma a sídlo

Obchodní firma společnosti zní:

Sídlem společnosti je:

Předmět podnikání

- a)
- b)
- c)

III. Doba trvání společnosti

Společnost se zakládá na dobu určitou a to na let.

IV. Výše základního kapitálu a vkladů společníků

1. Základní kapitál je tvořen peněžitými vklady společníků a činí při jejím založení Kč.
2. Vklady jednotlivých společníků jsou:
 - a) r. č. /....., fyzická osoba bytem
....., PSČ - Kč
 - b) IČO, právnická osoba se sídlem
....., PSČ - Kč
3. Výše uvedené vklady budou spláceny následovně:
 1. % v den podpisu společenské smlouvy na zvláštní účet u banky, který za tím účelem zřídí správce vkladu na firmu zakládané společnosti
 2.% do jednoho roku ode dne vzniku společnosti na zvláštní účet společnosti

V. Orgány společnosti

Orgány společnosti jsou: valná hromada, jednatelé a dozorčí rada.

1. Valná hromada

1.1. Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti a rozhoduje mimo jiné o následujícím:

- a) Schválení jednání učiněnými osobami jednajícími jménem společnosti před jejím vznikem podle §64 obchodního zákoníku
- b) Schvalování řádné, mimořádné a konsolidované a mezitímní účetní závěrky, rozhodování o rozdělení zisku a o úhradě ztrát

- c) Rozhodování o změně obsahu této společenské smlouvy (nedochází-li k němu na základě jiných právních skutečností)
- d) Rozhodování o zvýšení či snížení základního kapitálu, přípuštění nepeněžitého vkladu a o množství započtení peněžité pohledávky proti pohledávce na splacení vkladu
- e) Jmenování, odvolání a odměňování jednatelů
- f) Rozhodování o zřízení dozorčí rady, jmenování, odvolání a odměňování členů dozorčí rady
- g) Jmenování, odvolání zmocněnců a/nebo prokuristů
- h) Rozhodování o zrušení společnosti s likvidací, jmenování, odvolání a odměňování likvidátora
- i) Rozhodování o fúzi, převodu jmění na jediného společníka, rozdělení a změně právní formy společnosti
- j) Schvalování smluv uvedených v §67 obchodního zákoníku
- k) Schválení ovládací smlouvy dle §190b obchodního zákoníku, smlouvy o převodu zisku dle §190a obchodního zákoníku a smlouvy o tichém společenství a jejich změn
- l) Schválení smlouvy o výkonu funkce jednatele nebo člena dozorčí rady dle §66 odst. 2 obchodního zákoníku
- m) Schválení poskytnutí finanční asistence podle §120a obchodního zákoníku
- n) Uložení povinnosti společníkům přispět na vytvoření vlastního kapitálu příplatkem mimo základní kapitál v souladu s §121 obchodního zákoníku
- o) Rozhodování o vyloučení společníka podle §113 a §121 obchodního zákoníku

p) Další otázky, které do působnosti valné hromady svěřuje zákon nebo tato společenská smlouva

- 1.2. Valná hromada se koná jednou do roka, a to vždy nejpozději do konce října. Svolává se nejméně 30 dní před jejím konáním
- 1.3. Valná hromada rozhoduje formou usnesení. Usnášení schopná je, pokud jsou přítomni společníci, kteří mají alespoň polovinu hlasovacích práv.
- 1.4. Každý společník má 1 hlas na každých,- vkladu. Má-li společnost 1 společníka, valná hromada se nekoná a působnost valné hromady vykonává tento společník
- 1.5. Zasedání valné hromady jsou neveřejné
- 1.6. Zúčastnit se mohou pouze společníci, jejich zmocněnci, jednatelé a členové dozorčí rady.
- 1.7. Na začátku jednání valné hromady se zvolí předseda a to formou prosté většiny
- 1.8. Náležitosti projednávané na valné hromadě musí být předem oznámeny na pozvánce s pořadím, jakým se o nich bude jednat. O věcech, které nebyly v pozvánce uvedeny, se může jednat pouze jsou-li přítomni všichni ze společníků.
- 1.9. Valná hromada rozhoduje většinou hlasů přítomných společníků. Každý společník obdrží na náklady společnosti a to bez zbytečného odkladu zápis z jednání valné hromady, přičemž vyhotovení zajišťují jednatelé. Zápis podepíše předseda valné hromady.

2. Jednatelé

2.1. Statutárním orgánem společnosti jsou tři jednatelé:

- a), r. č. /..... ,
bytem,, PSČ
- b), r. č. /..... ,
bytem,, PSČ
- c), r. č. /..... ,
bytem,, PSČ

2.2. Do působnosti jednatelů patří zejména obchodní vedení společnosti a dále také:

- a) Funkční období jednatelů je tříleté
- b) Jednatelé mohou být jmenováni i opětovně
- c) Na jednatele se vztahuje zákaz konkurence v rozsahu uvedeném v §136 obchodního zákoníku
- d) Jednatelé jednají každý samostatně.

2.3. Rozhodování jednatelů, jejich oprávnění a omezení blíže s odkazem na stanovy společnosti.

3. Dozorčí rada

3.1. Dozorčí rada má 3 členy. Prvními členy dozorčí rady jsou:

- a), r.č. /..... ,
bytem,, PSČ
- b), r.č. /..... ,
bytem,, PSČ

c), r.č. /.....,
bytem,, PSČ

3.2. Do působnosti dozorčí rady patří:

- a) Dohlížet na činnost jednatelů, bližší specifikace ve stanovách
- b) Nahlížení do obchodních knih, účetních knih a jiných dokladů spojené s fungováním společnosti, bližší specifikace ve stanovách společnosti
- c) Přezkum řádné, mimořádné, konsolidované, případně mezitímní účetní uzávěry a přezkum návrhu na rozdělení zisku nebo uhrazení ztráty a vyjádření předložit valné hromadě

3.3. Funkční období dozorčí rady je pětileté a její členové mohou být voleni opětovně.

3.4. Členové dozorčí rady zvolí svého předsedu, způsob volby je podrobně popsán ve stanovách společnosti.

3.5. Volbu dozorčí rady a způsob volby je blíže určen ve stanovách společnosti.

4. Správce vkladu

Tímto se určuje jako správce vkladu:

....., r.č. /.....,

bytem,, PSČ

VI. Zvýšení a snížení základního kapitálu

Přednostní právo společníků k účasti na zvýšení základního kapitálu tímto je vyloučeno, a to na základě ustanovení §143 odstavec 1 obchodního zákoníku. O snížení základního kapitálu rozhoduje valná hromada a proces se řídí §146 a §147 obch. zákoníku.

VII. Obchodní podíly

Obchodní podíly společníků jsou určeny podílem vkladů základního kapitálu společnosti. Podrobněji o možnostech nakládání převodu dědění, rozdělení stanoví stanovy společnosti.

VIII. Hospodaření, dělba zisku a ztrát

Společnost sestavuje účetní uzávěrky, které musejí podléhat schválení valné hromady. Podrobnější informace o způsobu rozdělení zisku, budou uvedeny ve stanovách.

IX. Rezervní fond

Společnost vytvoří rezervní fond, jeho naplňování a rovněž i forma bude blíže popsána ve stanovách společnosti.

X. Zánik účasti společníka

Účast společníka ve společnosti a jeho zánik blíže popsán stanovami.

XI. Stanovy společnosti

- a) Pro podrobnější úpravu ustanovení jednotlivých ustanovení v této společenské smlouvě budou zřízeny stanovy společnosti a to ke stejnému dni jako společenská smlouva.
- b) Změna stanov může být navržena jednatelem, členem dozorčí rady nebo společníkem a jejich schválení podléhá valné hromadě nadpoloviční většinou. Tato změna či úprava stanov společnosti nemusí mít formu notářského zápisu, stačí pouze písemné vyhotovení doručené všem společníkům.

PŘÍLOHA B - Stanovy společnosti s.r.o.

I. Definice společnosti

1. Obchodní jméno společnosti zní
2. Předmět podnikání:
 - a) Služby soukromých detektivů
 - b) Ochrana osob a majetku
 - c) Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 - 3 živnostenského zákona
 - d) Provádění staveb, jejich změn a odstraňování
 - e) Činnost ekonomických poradců
 - f) Realitní činnost
3. Doba trvání společnosti

Společnost se zakládá na dobu určitou a to deseti let.

II. Výše základního kapitálu a vkladů společníků

1. Základní kapitál je tvořen peněžitými vklady společníků a činí při jejím založení ,- Kč.
2. Vklady jednotlivých společníků jsou:
 - a), r. č. /..., fyzická osoba bytem
....., PSC, - Kč
 - b) IČO , právnická osoba se sídlem
....., PSC, - Kč

3. Výše uvedené vklady budou spláceny následovně:

3.1.% v den podpisu společenské smlouvy na zvláštní účet u banky, který za tím účelem zřídí správce vkladu na firmu zakládané společnosti

3.2.% do jednoho roku ode dne vzniku společnosti na zvláštní účet společnosti

III. Jednatelé

1. Ustanovení ve společenské smlouvě VI, bod 2.3

1.1. Jednatelé mohou činit úkony:

a) uzavírání krátkodobých smluv v maximální délce trvání jednoho roku

b) smlouvy delší jednoho roku musí být schváleny dozorčí radou.

1.2. Finanční transakce vedoucí k zadlužení společnosti mohou jednatelé činit pouze se souhlasem valné hromady na jejím mimořádném zasedání k tomuto účelu svolaném dle potřeby.

2. Jmenování generálního ředitele společnosti, dále ředitele jednotlivých úseků, kterými jsou majetkový odbor, odbor plánování, odbor financí, odbor administrativy a IT oddělení, musí schválit na návrh minimálně dvou jednatelů dozorčí rada společnosti.

3. Jednatelé společnosti se setkávají pravidelně a to minimálně 5x za kalendářní měsíc, v předem stanovené dny, dle předem dohodnutého harmonogramu a to vždy na měsíc následující. Tento harmonogram schůzí bude zasílán dozorčí radě jakož i zásadní projednávané body.

IV. Generální ředitel

1. Generálního ředitele jmenují jednatele nadpoloviční většinou a odvolání z funkce probíhá stejným způsobem, tedy pro odvolání se vysloví nadpoloviční většina.
2. Generální ředitel jmenuje ředitele úseků na návrh personálního ředitele. Personální ředitel může být jmenován některým z jednatelů.

V. Dozorčí rada

1. Ustanovení ve společenské smlouvě IV, bod 3, odstavec a
 - 1.1. Dozorčí rada dohlíží na činnost jednatelů následujícím způsobem:
2. Ke komunikaci mezi dozorčí radou a jednatelem slouží v první řadě elektronická pošta (emaily), jejímž prostřednictvím může dozorčí rada vznášet dotazy, připomínky a žádosti, na které jsou povinni jednatele či jednatel odpovédět a zareagovat nejdéle do deseti dnů od obdržení elektronické výzvy.
3. Spol.smlouva VI, bod 3, odstavec b
 - 3.1. K tomuto stanoví doplňují:
 1. dozorčí rada má právo si vyžádat obchodní knihy, účetní knihy, knihy jízd, docházkové knihy zaměstnanců a jiných dokladů spojených s fungováním společnosti a to od jednatelů či jednatele za účelem kontroly. Tyto vyžádané dokumenty je dozorčí rada povinna vrátit k rukám jednatelům do 30 dnů od jejich obdržení.
 2. Členové dozorčí rady mohou vstoupit do sídla společnosti jakožto i do jednotlivých kanceláří společnosti bez jakéhokoliv ohlášení za účelem namátkové kontroly. Tato námtková kontrola nesmí ze strany dozorčí rady proběhnout častěji než 2x za jeden kalendářní měsíc.

4. Průběh namátkové kontroly

4.1. Členové dozorčí rady se musí k zaměstnancům i jednatelům chovat velmi slušně a s respektem jakožto i ctít veškeré zákony České republiky.

4.2. Člen dozorčí rady může po jakémkoli zaměstnanci požadovat nahlédnutí k jeho pracovním činnostem a od tohoto si pořídit kopie. Zaměstnanec je povinen poskytnout součinnost při celém průběhu namátkové kontroly členům dozorčí rady.

5. Volba předsedy dozorčí rady

5.1. Volba předsedy probíhá jednou do roka a to následujícím způsobem:

5.2. Jednotliví členové musí získat minimálně dva hlasy ze 3 celkových. V případě, že v prvním kole volby neuspěje ani jeden člen, probíhá kolo druhé, při kterém je zakázáno, aby jednotliví členové volili sami sebe. V případě, že ani v této volbě nebude předseda zvolen, proběhne třetí kolo volby, k níž se přizvou členové valné hromady (společníci), přičemž každý společník má právo jednoho hlasu.

VI. Obchodní podíly

1. Ad VIII společenská smlouva – obchodní podíly

1.1. Obchodní podíly společníků jsou určeny podílem vkladů základního kapitálu společnosti

2. Převod obchodního podílu

2.1. Převod obchodního podílu je možné děděním, darováním členovi rodiny převodce, prodejem .

3. Prodej obchodního podílu

3.1. V případě, že některý ze společníků se rozhodne obchodní podíl prodat, musí ho nejprve nabídnout zbylým společníkům, ovšem za cenu na základě interního auditu a účetní uzávěry. V případě, že neprojeví zájem o koupi některý ze stávajících společníků, bude obchodní podíl prodán třetí osobě za smluvní cenu.

4. Rozdělení obchodního podílu

4.1. V případě, že společník vysloví svůj nesouhlas s děděním svého obchodního podílu, toto jeho stanovisku bude zakotveno do stanov společnosti a v případě úmrtí společníka si ostatní společníci rozdělí podíl poměrem svých vkladů do společnosti.

VII. Hospodaření, dělba zisku a ztrát

1. Ad Společenská smlouva IX

1.1. Zisk bude rozdělen, tak že 20% z čistého zisku za účetní rok bude převedeno do rezervního fondu, ovšem maximálně 15% z výše základního jmění společnosti. Zbylý zisk si rozdělí společníci poměrem svých vkladů do společnosti.

VIII. Rezervní fond

1. Ad společenská smlouva X

1.1. Rezervní fond je tvořen ve výši% základního kapitálu společnosti.

1.2. Navyšován bude pouze v případě, že společnost bude v zisku viz o bod výše.

IX. Zánik účasti společníka

1. Ad společenská smlouva XI.

1.1. Účast společníka ve společnosti zaniká:

- a) Smrtí
- b) Převodem obchodního podílu
- c) Prodejem obchodního podílu

PŘÍLOHA C - Judikát 29 Odo 34/2004

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Štenglové a soudců JUDr. Františka Faldyny, CSc. a JUDr. Petra Gemmela, v právní věci žalobkyně K., s. r. o., zastoupené, advokátem, proti žalované K. K., s. r. o., zastoupené, advokátem, o vydání věci, vedené u Okresního soudu v Kolíně pod sp. zn. 6 C 652/2001, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 17. září 2003, č.j. 29 Co 283/2003-94, takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 17. září 2003, č.j. 29 Co 283/2003-94 a rozsudek Okresního soudu v Kolíně ze dne 25. září 2002, č.j. 6 C 652/2001-72 se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem potvrdil odvolací soud rozsudek Okresního soudu v Kolíně ze dne 25. září 2002, č.j. 6 C 652/2001-72, kterým tento soud zamítl žalobu s návrhem, aby byla žalovaná povinna vydat žalobkyni movité věci specifikované ve výroku rozsudku.

V odůvodnění svého rozsudku odvolací soud uvedl, že vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a z jím provedeného dokazování,

přičemž některé důkazy zopakoval. Konstatoval, že pro posouzení platnosti smlouvy o nájmu movitých věcí ze dne 7.4.1999 (dále též jen „nájemní smlouva“) **je rozhodný stav, kdy byla smlouva uzavřena.**

V době uzavření smlouvy byli podle výpisu z obchodního rejstříku jednatelem žalobkyně mimo jiné i pan M. K., pan T. K. a pan M. B. Z výpisu z obchodního rejstříku vyplývá, že jednatele jednali jménem žalující společnosti **každý samostatně a neomezeně.** Z funkcí jednatelů byli jmenováni odvolání usnesením valné hromady dne 2.11.1999, tj. po podpisu smlouvy. Uvedené osoby byly ode dne 17.2.1999 též jednatelem a společníky žalované.

Rovněž ze **společenské smlouvy žalobkyně**, ve znění její změny provedené notářským zápisem sp. zn. Nz 147/98 ze dne 22.5.1998 článek 2, bod 3 vyplývá, pokračoval odvolací soud, že jednatele jednali jménem společnosti každý samostatně.

Z článku IV. stanov žalobkyně ze dne 5.6.1998 vyplývá omezení jednatele oprávnění tak, že „všichni společníci mohou jednat jménem společnosti bez souhlasu ostatních společníků, pokud právní úkon, kterým zavazují společnost, nedosáhne hodnoty 20.000,- Kč“. Pokud hodnota právního úkonu přesáhne tuto částku, je třeba předchozího souhlasu nadpoloviční většiny hlasů všech společníků.

Odvolací soud konstatoval, že jednatele oprávnění jednatele může omezit pouze společenská smlouva, stanovy nebo valná hromada, takové omezení je však podle § 133 odst. 2 obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“) vůči třetím osobám neúčinné. Shodně se soudem prvního stupně došel k závěru, že v daném případě byla mezi účastníky uzavřena smlouva o nájmu věcí movitých. Smlouvu podepsal za žalobkyni i za žalovanou jednatel, který byl v době podpisu oprávněn jednat jménem společnosti samostatně. Tato skutečnost vyplývá jak z výpisu z obchodního rejstříku žalobkyně, tak z výpisu z obchodního rejstříku žalované. Pokud jde o výpis z obchodního rejstříku žalobkyně, je v něm oprávnění jednatele jednat jménem společnosti samostatně

zapsáno v souladu se společenskou smlouvou. K odvolání jednatele, který jménem žalobkyně smlouvu podepsal, došlo až dne 2.11.1999. Zápis v obchodním rejstříku v době podpisu smlouvy odpovídal skutečnosti.

Odvolací soud uzavřel, že stanovy žalobkyně sice omezily jednatelské oprávnění, avšak pouze s účinky směřujícími dovnitř společnosti. Takové omezení nemá žádné důsledky pro platnost a účinnost právního úkonu a na úkon provedený v rozporu s ním je třeba pohlížet jako na bezvadný.

K námitce žalobkyně, týkající se neplatnosti nájemní smlouvy podle ustanovení § 39 občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“) pro rozpor s dobrými mravy, odvolací soud uvedl, že rozpor s dobrými mravy znamená, že předmět úkonu není v přímém rozporu se zákonem, ani jej neobchází, ale je porušeno společenské určení úkonu, popřípadě vztahu, který z něj má vzniknout.

Odvolací soud vycházel z toho, že dobré mravy netvoří uzavřený a petrifikovaný normativní systém. Rozpor s dobrými mravy, proto bylo nutno v daném případě posoudit s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem jednání účastníků v příslušném období a k jejich tehdejšímu postavení, a to bez ohledu na to, kdo případný rozpor s dobrými mravy zavinil, či zda některá ze stran byla, respektive nebyla, v dobré víře.

Odvolací soud se ztotožnil s názorem soudu prvního stupně, že nájemní smlouva nebyla uzavřena v rozporu s dobrými mravy, a to s přihlédnutím ke konkrétnímu jednání účastníků, když smlouva byla podepsána jednatelem společnosti v souladu s jejich jednatelským oprávněním uvedeným ve výpisu z obchodního rejstříku. Podle smlouvy účastníci jednali a plnili (žalobkyně vyúčtovala sjednané nájemné a žalovaná „toto plnila“). Samotná okolnost, že žalovaná poskytuje (správně neposkytuje) žalobkyni plnění, které se zavázala poskytnout, není v rozporu s dobrými mravy. V tom směru odvolací soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.10.1998, sp. zn. 3 Cdon 41/96, publikovaný v časopisu Soudní rozhledy č. 3/1999, s. 84.

Z uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdil.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání. Co do jeho přípustnosti odkázala na ustanovení § 237 odst. 1, písm. c) občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), co do důvodu na ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.

Dovolatelka vytýká soudu prvního stupně a následně i odvolacímu soudu, že vycházely z ustanovení § 133 odst. 2 obch. zák., podle kterého je omezení jednatelského oprávnění vůči třetím osobám neúčinné. Pod pojmem třetí osoba je v daném případě podle soudu prvního stupně třeba vidět osobu právnickou. Dovolatelka namítá, že soud neposuzoval věc z hlediska překročení jednatelského oprávnění ve vztahu k ustanovení § 27 odst. 2 obch. zák. Podle jejího názoru je nepochybné, že statutární orgán žalované při podpisu smlouvy věděl, že jednatel žalobkyně překračuje své jednatelské oprávnění a jedná v rozporu se stanovami. Dle názoru dovolatelky je sice na místě rozlišovat mezi osobou právnickou a osobou fyzickou, která jedná jménem právnické osoby, avšak na druhé straně je zřejmé, že pokud fyzická osoba, která je jednatelem osoby právnické a „je v zásadě její součástí“, v dobré víře není, nemůže být v dobré víře ani osoba právnická, v tomto případě žalovaná.

Dále pak dovolatelka poukazuje na to, že žalovaná sice plnila na základě vystavených faktur, nicméně se značným prodlením a navíc částku nižší, než podle smlouvy platit měla.

Pokud se týká právního posouzení rozporu právního úkonu s dobrými mravy dovolatelka uvádí, že v dosavadním řízení navrhovala provedení znaleckého posudku, který by posoudil hodnotu nájmu pronajatého zařízení, čímž se snažila prokázat, že stanovená cena nájmu byla nepřiměřeně nízká nejen vzhledem k ekonomickému využití stávajícího zařízení, ale i k míře amortizace, k hodnotě tohoto zařízení atd. Pokud soud zpracování znaleckého posudku nenařídil, nepostupoval správně, v čemž spatřuje dovolatelka vadu, jíž

bylo řízení postiženo, a která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Je totiž zřejmé, že nepoměr mezi dohodnutou cenou nájmu movitých věci, tedy výrobního zařízení, a cenou stanovenou ve smlouvě, nemohla prokázat jiným způsobem než znaleckým posudkem. Tím, že soud neprovedl posudek, zabránil dovolatelce prokázat oprávněnost jejího tvrzení o rozporu smlouvy s dobrými mravy a tedy její neplatnost podle ustanovení § 39 obč. zák.

Dovolatelka navrhuje, aby dovolací soud rozsudky soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Předpokladem přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. je závěr dovolacího soudu, že rozhodnutí odvolacího soudu nebo některá v něm řešená právní otázka, mají po právní stránce zásadní význam. Přitom otázku, zda dovoláním napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam, řeší dovolací soud jako otázku předběžnou. Teprve kladným závěrem dovolacího soudu se stává dovolání přípustným.

O rozhodnutí odvolacího soudu, které má po právní stránce zásadní význam se jedná zejména, jestliže rozhodnutí řeší právní otázku, kterou dovolací soud dosud nevyřešil, nebo kterou odvolací soudy nebo dovolací soud rozhodují rozdílně. Řeší-li napadené rozhodnutí určitou právní otázku v rozporu s hmotným právem, má vždy po právní stránce zásadní význam. Za otázku zásadního právního významu nelze považovat takovou otázku, která byla v napadeném rozhodnutí řešena v souladu s ustálenou soudní praxí.

Zásadní právní význam dovolací soud shledává (a potud má dovolání za přípustné) především v řešení otázky, zda věděl-li účastník smlouvy při jejím uzavření o vnitřním omezení jednatelského oprávnění statutárního orgánu druhého účastníka podle § 133 odst. 2 obch. zák., způsobuje to neplatnost smlouvy.

K tomu Nejvyšší soud uzavřel, že ustanovení § 133 odst. 2 obch. zák., které stanoví, že omezení jednatelského oprávnění společenskou smlouvou,

stanovami nebo usnesením valné hromady společnosti s ručením omezeným je neúčinné vůči třetím osobám, neváže neúčinnost omezení na dobrou víru třetích osob, ale platí bez ohledu na to, zda třetí osoba o omezení jednatelského oprávnění věděla. Takové omezení nelze, právě proto, že nemá účinky ve vztahu ke třetím osobám, zapsat do obchodního rejstříku, a proto se ve vztahu k němu nemůže ani uplatnit princip důvěry v zápis do obchodního rejstříku. Právní posouzení této otázky odvolacím soudem je tedy správné.

Za otázku zásadního právního významu uznal Nejvyšší soud též otázku, zda může to, že osoba jednající jménem právnické osoby věděla o omezení jednatelského oprávnění statutárního orgánu druhého účastníka smlouvy (tj. nedostatek její dobré víry), způsobit neplatnost takto uzavřené smlouvy pro rozpor s dobrými mravy.

K tomu odvolací soud správně uzavřel, že rozpor s dobrými mravy bylo nutno posoudit s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem jednání účastníků v příslušném období a k jejich tehdejšímu postavení, a to bez ohledu na to, kdo případný rozpor s dobrými mravy zavinil, či zda některá ze stran byla, respektive nebyla, v dobré víře.

Dále pak se odvolací soud ztotožnil s názorem soudu prvního stupně, že nájemní smlouva nebyla uzavřena v rozporu s dobrými mravy, když smlouva byla podepsána jednatelem společnosti v souladu s jejich jednatelským oprávněním uvedeným ve výpisu z obchodního rejstříku a účastníci podle smlouvy jednali a plnili.

Závěr odvolacího soudu o tom, že pokud jednatele jednali při uzavírání smlouvy v souladu s jednatelským oprávněním zapsaným v obchodním rejstříku a účastníci podle smlouvy jednali, nemůže být uzavřená smlouva neplatná pro rozpor s dobrými mravy, shledal odvolací soud nesprávným. To, že jednatele jednali při uzavírání smlouvy v souladu se způsobem, kterým podle zápisu v obchodním rejstříku, jednat měli, znamená pouze to, že smlouva není neplatná pro nedostatek jednatelského oprávnění. Neznamená to však, že proto musí být v souladu s dobrými mravy. Ani to, že účastníci podle smlouvy

jednali, nevylučuje možnost jejího rozporu s dobrými mravy. Přitom odvolací soud (ani soud prvního stupně) neuvedli, z čeho dovozují, že jednání účastníků v souladu se smlouvou vylučuje její rozpor s dobrými mravy. Z uvedeného vyplývá, že právní posouzení námitky rozporu s dobrými mravy odvolacím soudem je neúplné, a tedy i nesprávné.

Protože právní posouzení věci co do řešení otázky, na niž napadené rozhodnutí spočívá, není správné, Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o.s.ř.), rozsudek odvolacího soudu a spolu s ním ze stejných důvodů i rozsudek soudu prvního stupně podle § 243b odst. 2, věty za středníkem a odst. 3 o.s.ř. zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3, věta první, o.s.ř.).

V dalším řízení bude soud prvního stupně posuzovat tvrzený rozpor smlouvy s dobrými mravy – jak správně deklaroval odvolací soud – podle konkrétních okolností případů a skutkových tvrzení účastníků, tj. zejména posoudí, zda to, že výše nájemného byla případně sjednána v nepřiměřené výši, že ji sjednávala osoba, která byla statutárním orgánem a rovněž společníkem druhého účastníka a že druhá strana věděla o vnitřním omezení jednatelského oprávnění jednatele žalobkyně, mohlo mít vliv na platnost uzavřené smlouvy a shledá-li, že takový vliv byl možný, bude se zabývat i tím, zda bylo nájemné sjednáno v nepřiměřené výši.

Vzhledem k uvedenému závěru se již odvolací soud nezabýval dalšími námitkami dovolatelky, neboť rozhodnutí o tom, zda bude třeba provést znalecký posudek, závisí na právních závěrech soudu vplynuvších z posouzení okolností případu.

Právní názor dovolacího je pro odvolací soud i pro soud prvního stupně závazný (§ 243d odst. 1, věta druhá a § 226 odst. 1 o.s.ř.).

V novém rozhodnutí soud znovu rozhodne i o nákladech řízení, včetně řízení dovolacího (§ 243d odst. 1, věta třetí, o.s.ř.).

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně 26. října 2004

JUDr. Ivana Štenglová, v.r.

předsedkyně

senátu

PŘÍLOHA D - 29 Cdo 4563/2008

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Doc. JUDr. Ivany Štenglové a soudců Mgr. Petra Šuka a Mgr. Filipa Cilečka v právní věci navrhovatele S. P., M.B.A., Ph.D., zastoupeného JUDr. F. V., advokátem, za účasti společnosti E., s. r. o., o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady a o přiměřené zadostiučinění, vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 13 Cm 619/2006, o dovolání navrhovatele proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. dubna 2008, č. j. 7 Cmo 406/2007-80, takto:

- I. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. dubna 2008, č. j. 7 Cmo 406/2007-80, se v měnicím výroku ve věci samé, jímž byl zamítnut návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady společnosti E., s. r. o., kterým byla postupem podle článku VII 3.5. společenské smlouvy společnosti E., s. r. o. v platném znění schválena řediteli společnosti Ing. F.H. odměna ve výši 40.000,- Kč měsíčně po dobu výkonu funkce ředitele, a v závislém výroku o nákladech řízení zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.
- II. Ve zbytku se dovolání odmítá.

O d ů v o d n ě n í:

V záhlaví označeným usnesením Vrchní soud v Praze k odvolání obou účastníků změnil usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne ze dne 19. února 2007, č. j. 13 Cm 619/2006-42, ve výroku I. tak, že „žaloba, již

se navrhovatel domáhá vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady společnosti E., s. r. o.“ (dále též jen „společnost“), „kterým byla postupem podle článku VII 3.5. společenské smlouvy společnosti v platném znění schválena řediteli společnosti Ing. F. H. odměna ve výši 40.000,-Kč měsíčně po dobu funkce ředitele, se zamítá“, ve výroku II., jímž soud prvního stupně zamítl „žalobu“ o zaplacení částky 1,000.000,- Kč z titulu přiměřeného zadostiučinění, je potvrdil a rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů.

Odvolací soud se „neztotožnil“ s názorem soudu prvního stupně, podle kterého stanoví-li společenská smlouva, že při rozhodování o odměně ředitele společnosti postupuje valná hromada podle podmínek upravených ve stanovách společnosti, absence stanov společnosti „nemůže vyvolat ten důsledek, že by společníci mohli stanovit odměnu řediteli bez pravidel stanovených ve stanovách“ (soud prvního stupně shledal rozhodnutí valné hromady, konané dne 6. března 2006, o odměně ředitele bez existence stanov, popřípadě bez předchozí úpravy společenské smlouvy, rozporným s článkem VII, bodu 3.5. společenské smlouvy a tudíž neplatným).

Cituje článek VII, bod 3.5 společenské smlouvy o založení společnosti, odvolací soud zdůraznil, že ze společenské smlouvy neplyne, že by rozhodnutí valné hromady o výši odměny ředitele bylo podmíněno splněním podmínek uvedených ve stanovách, respektive, že by valná hromada mohla o výši odměny ředitele rozhodnout jen za splnění podmínek pro stanovení výše odměny uvedených ve stanovách společnosti. Společenská smlouva pouze stanoví, že „podrobnosti o poskytování odměny upraví stanovy“, nikoli, že stanovy měly upravovat podmínky pro poskytování odměny řediteli, respektive za jakých podmínek a v jaké výši by valná hromada mohla odměnu přiznat.

Řediteli, který je výkonným orgánem společnosti - pokračoval odvolací soud - náleží za jeho činnost odměna ve formě platu, neboť jde o činnost vykonávanou v pracovním poměru (na rozdíl od odměny za výkon funkce jednatele). Činnost ředitele může být vykonávána jen v pracovním poměru. Ke vzniku pracovního poměru ředitele v souladu s ustanovením společenské

smlouvy a ustanoveními zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce ve znění účinném v době jmenování (volby) ředitele valnou hromadou (28. prosince 2005) došlo, neboť takový způsob vzniku pracovního poměru zákoník práce upravoval v § 27, § 65 a § 68. O výši odměny za výkon činnosti ředitele (tj. o výši jeho platu) je oprávněna dle společenské smlouvy (věty první článku VII. bodu 3.5) rozhodnout valná hromada.

Tvrzení navrhovatele, že k vytvoření funkce ředitele došlo až v roce 2005, a to pouze za účelem omezení odpovědnosti jednatele, nepovažoval odvolací soud za opodstatněné. „K vytvoření ředitele“ nedošlo rozhodnutím valné hromady společnosti v roce 2005, ale „ředitel jako jeden z orgánů společnosti byl zakotven ve společenské smlouvě o založení společnosti již při jejím zakládání. Jmenováním, resp. volbou konkrétní osoby valnou hromadou společnosti ředitelem společnosti je tedy jen naplnění ustanovení společenské smlouvy“.

Neodůvodněným shledal odvolací soud rovněž názor navrhovatele, podle něhož obsazením funkce ředitele dochází k omezení objektivní odpovědnosti jednatele za škodu podle ust. § 135 odst. 2 a § 194 odst. 5 a 6 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), neboť, i když má společnost ředitele, nemá toto vliv na objektivní odpovědnost jednatele jako statutárního orgánu za obchodní vedení společnosti, ani na jeho povinnosti a práva upravená v ustanoveních § 133 až 136 obch. zák.

Závěru soudu prvního stupně, podle něhož právo na zadostiučinění je třeba posuzovat ve vztahu k usnesení valné hromady, které bylo napadeno, a podmínky pro jeho přiznání nelze vázat na širší období, případně na usnesení jiných valných hromad, jakož i závěru, podle něhož rozhodnutí valné hromady o stanovení odměny řediteli není takového charakteru, že by se mohlo dotknout práv navrhovatele tak, že by to odůvodňovalo přiznání zadostiučinění, odvolací soud naopak přitakal, dodávaje, že na rozdíl od soudu prvního stupně ani důvody pro vyslovení neplatnosti napadeného usnesení valné hromady neshledal.

Proti usnesení odvolacího soudu podal navrhovatel dovolání, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), namítaje, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci a vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování, tedy uplatňuje dovolací důvody podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/, odst. 3 o. s. ř. Navrhuje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k novému projednání.

Dovolatel má za to, že „orgán ředitele“ byl společenskou smlouvou zřízen v rozporu s obchodním zákoníkem. Je definován jako výkonný orgán společnosti na stejné úrovni jako jednatel, ale s rozsáhlejšími pravomocemi. Má na starost řízení běžného provozu společnosti, tj. většinu obchodního vedení společnosti, je na jednatele nezávislý a ve společnosti tak působí jako osoba, která není v řídicí působnosti statutárního orgánu a která jedná zcela samostatně a nezávisle. Z tohoto důvodu má za neplatné i jeho jmenování valnou hromadou. Domnívá se, že ředitel vykonává svoji činnost bez právního důvodu, navíc vykonává obchodní vedení společnosti, což mu obchodní zákoník výslovně zakazuje.

Dovolatel dále polemizuje s výkladem článku VII bodu 3.5 společenské smlouvy, přijatým odvolacím soudem, maje za to, že napadené unesení valné hromady je s tímto článkem v rozporu a tudíž neplatné.

Konečně namítá nesprávnost závěru soudu prvního stupně, který dovodil, že způsobená újma byla malá a proto mu nepřiznal žádné zadostiučinění. Ne všechna rozhodnutí valné hromady jsou stejně závažná. Pokud je společníkovi odepřeno právo podílet se na rozhodnutí valné hromady, je třeba vážit, jak důležité toto rozhodnutí bylo. Odvolací soud uzavřel, že k porušení práva nedošlo, a proto se již nezabýval argumenty dovolatele.

Společnost ve svém vyjádření k dovolání namítá, že spor se týká pouze odměňování ředitele, ne „platnosti orgánu ředitele“, jak uvádí dovolatel.

Zrušení napadeného usnesení valné hromady by vytvořilo ve společnosti obtížnou situaci, neboť ředitel již svou funkci v dobré víře vykonává.

Dovolání proti potvrzujícímu výroku usnesení odvolacího soudu ve věci samé není přípustné.

Opírá-li dovolatel přípustnost dovolání i ve vztahu k potvrzujícímu výroku napadeného usnesení ve věci samé o ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř., má za to, že odvolací soud (jenž zamítl i jeho návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady) posoudil jeho nárok na přiměřené zadostiučinění v penězích odlišně než soud prvního stupně, přehlíží, že odvolací soud výslovně přitakal soudu prvního stupně v důvodech, pro něž soud prvního stupně přiměřené zadostiučinění dovolateli nepřiznal. Nejde tudíž o usnesení, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř., a dovolání proti této části výroku napadeného usnesení může být přípustné pouze podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř. (o situaci předvídanou v ustanovení § 237 odst. 1 písm. b/ o. s. ř. nejde), tedy tak, že dovolací soud - jsa přitom vázán obsahem dovolání (§ 242 odst. 3 o. s. ř.) - dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam.

Dovolatel Nejvyššímu soudu žádné otázky, z nichž by bylo možno usuzovat na zásadní právní význam napadeného usnesení, k řešení nepředkládá. Přitom závěr odvolacího soudu, podle něhož napadené usnesení valné hromady o stanovení odměny řediteli není v poměrech projednávané věci takového charakteru, že by se mohlo dotknout práv navrhovatele tak, že by to odůvodňovalo přiznání zadostiučinění v penězích, Nejvyšší soud neshledává ani rozporným s hmotným právem (§ 131 odst. 4 obch. zák.).

Nejvyšší soud proto dovolání proti potvrzujícímu výroku napadeného usnesení podle ustanovení § 243b odst. 5, § 218 písm. c/ o. s. ř. odmítl.

Dovolání proti měnícímu výroku usnesení odvolacího soudu ve věci samé je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. a je i důvodné.

Jak plyne z článku VII, bodu 3 společenské smlouvy o založení společnosti E., s. r. o., je ředitel výkonným orgánem společnosti, do jehož působnosti náleží řízení a zajišťování běžného provozu společnosti, zejména vedení obchodní strategie, výkon práv a povinností zaměstnavatele, vedení předepsané evidence a účetnictví, vedení seznamu společníků, zajišťování svolání valné hromady společnosti a informování společníků na valné hromadě o zásadních záležitostech společnosti.

Valná hromada společnosti mohla rozhodnout o schválení odměny osoby vykonávající funkci „ředitele“ pouze tehdy, byl-li takový orgán platně společenskou smlouvou zřízen. S výhradou společnosti, podle níž se spor v projednávané věci netýká otázky „platnosti orgánu ředitele“, tak souhlasit nelze.

Nejvyšší soud nezpochybňuje právo společníků - považují-li to za potřebné či vhodné - zřídit společenskou smlouvou o založení společnosti s ručením omezeným i orgán zákonem pro tuto formu obchodní společnosti neupravený. Avšak v takovém případě musí společníci respektovat zákonná omezení plynoucí z právní úpravy společnosti s ručením omezeným, zejména pak z ustanovení upravujících působnost obligatorně zřizovaných orgánů. Nemohou tedy (ujednáním ve společenské smlouvě) odejmout obligatorně zřizovanému orgánu (jednateli) část působnosti svěřené mu zákonem a svěřit ji do působnosti zákonem nepředvídaného orgánu společnosti zřizovaného společenskou smlouvou.

Činnosti svěřené v projednávané věci společenskou smlouvou do působnosti ředitele se přitom s působností jednatele tak, jak ji vymezuje obchodní zákoník zejména v ustanoveních § 128 odst. 1 a § 133 až § 135 obch. zák., překrývají.

Neposoudil-li odvolací soud ve světle výše uvedeného, zda orgán „ředitele“ byl společenskou smlouvou o založení společnosti E., s. r. o. platně

zřízen, je jeho právní posouzení neúplné a tudíž i nesprávné. Nesprávnou shledal Nejvyšší soud i úvahu odvolacího soudu, podle níž měl Ing. F. H. vykonávat činnost ředitele v pracovním poměru, když „ke vzniku pracovního poměru ředitele v souladu s ustanovením společenské smlouvy a ustanoveními zákoníku práce ve znění účinném v době jmenování (volby) ředitele valnou hromadou (28. prosince 2005) došlo, neboť takový způsob vzniku pracovního poměru zákoník práce upravoval v § 27, § 65 a § 68“.

Odvolací soud předně nevysvětlil, na základě jaké úvahy dospěl k závěru, že výkon funkce orgánu společnosti zřízeného společenskou smlouvou měl být prováděn v pracovním poměru. Současně si ani neujasně, zda ke vzniku pracovního poměru mělo dojít jmenováním či volbou, a proto ani nevyložil, na základě jakého ustanovení zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, mohl být zaměstnanci společnosti s ručením omezeným založen pracovní poměr usnesením valné hromady.

V této souvislosti Nejvyšší soud podotýká, že zákoník práce v ustanovení § 27 odst. 5 výslovně stanovil, že jmenování a odvolání může provádět u zaměstnavatele, který je právnickou osobou, výlučně statutární orgán (jímž ve společnosti s ručením omezeným není valná hromada). Podle ustanovení § 27 odst. 3 zákoníku práce se pak volbou pracovní poměr zakládá v případech stanovených zvláštními předpisy, popřípadě stanovami nebo usnesením příslušných orgánů družstev nebo sdružení občanů podle zvláštního zákona.

Nejvyšší soud proto usnesení odvolacího soudu v měnicím výroku ve věci samé a v závislém výroku o nákladech řízení podle ustanovení § 243b odst. 2 věty za středníkem o. s. ř. zrušil a věc mu v tomto rozsahu vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta první o. s. ř.).

Právní názor odvolacího soudu je pro odvolací soud závazný (§ 243d odst. 1 věta druhá a § 226 odst. 1 o. s. ř.).

V novém rozhodnutí odvolací soud znovu rozhodne i o nákladech řízení, včetně řízení dovolacího (§ 243d odst. 1 věta druhá o. s. ř.).

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně 24. listopadu 2009

Doc. JUDr. Ivana Š t e n g l o v á

předsedkyně senátu

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jakub Ivan

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: prezenční

Název práce: Stanovy v s.r.o. a jejich funkce

Rok: 2012

Počet stran: 85

Celkový počet stran příloh: 27

Počet titulů české literatury a pramenů: 8

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 0

Počet internetových zdrojů: 5

Vedoucí práce: Mgr. Jakub Drábek